

การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย
ตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตรีชนนัท วงษ์สกุลไชยะ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤศจิกายน 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

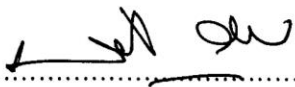
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ตรีชนนันท์ วงษ์สกุลไชยะ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชัยพจน์ รุ่งงาม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.ชัยพจน์ รุ่งงาม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่... ๒1 ...เดือน... พฤษภาคม ... พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาในการให้คำปรึกษา
แนะนำแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างยิ่งจาก ดร.ชัยพจน์ รัถงาม อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้
วิธีการดำเนินงานและประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงานนิพนธ์ในครั้งนี้
จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านซึ่งปรากฏนามในงานนิพนธ์ฉบับนี้
ที่ได้กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 1 ทุกท่าน ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งคณะครู
และครูผู้ช่วยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ทุกท่าน
ที่สละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมถึงสละเวลาในการให้สัมภาษณ์
เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแด่
บุพการี บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จ
มาจนตราบเท่าทุกวันนี้

ตรีชนนัท วงษ์สกุลไชยะ

58950121: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา/ การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตรีชนนันท วงษ์สกุลไชยะ: การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา

ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 (A STUDY OF PROBLEMS AND SOLUTIONS ON OPERATIONS OF ASSISTANT TEACHERS IN INTENSIVE PREPARATION AND DEVELOPMENT CURRICULUM UNDER THE OFFICE OF CHANTHABURI PRIMARY EDUCATION, AREA 1) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ชัยพจน์ รั้งงาม, กศ.ด., ประยูร อิ่มสวาสดี, กศ.ด. 121 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบปัญหา และศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในด้านการปฏิบัติงาน 5 ด้าน จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และพึงข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 107 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (1970, หน้า 607-610) ซึ่งใช้การวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ครูผู้ควบคุมดูแลครูผู้ช่วย จำนวน 4 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์มีลักษณะแบบมีโครงสร้าง ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .39-77 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการพัฒนาโรงเรียน

2. เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาโรงเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 3 ด้าน ที่ควรนำไปปรับใช้มากที่สุด

3.1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนควรให้ความร่วมมือกับชุมชนในทุกด้าน ที่สำคัญอีกประการ คือ ครูผู้ช่วยต้องเปิดใจให้ความร่วมมือกับชุมชน และทางโรงเรียน ควรจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน

3.2 ด้านการพัฒนาวิชาการ โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นหลัก มีการพัฒนาวัตกรรมการสอน การใช้เทคโนโลยีในการสอน และการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนา วัตกรรมการเรียนการสอน

3.3 ด้านการพัฒนาผู้เรียน ครูนิเทศควรช่วยแนะนำครูผู้มีประสบการณ์ และความสามารถในการจัดกิจกรรม คณะครูควรพาผู้เรียนออกศึกษานอกสถานที่ และจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเป็นประจำ

58950121: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.ED.
(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEY WORDS: PROBLEMS AND SOLUTIONS/ OPERATIONS OF ASSISTANT
TEACHERS/ THE OFFICE OF CHANTHABURI PRIMARY EDUCATION
AREA 1

TREECHANANAN WONGSAKULCHAIYA: A STUDY OF PROBLEMS AND
SOLUTIONS ON OPERATIONS OF ASSISTANT TEACHERS IN INTENSIVE
PREPARATION AND DEVELOPMENT CURRICULUM UNDER THE OFFICE OF
CHANTHABURI PRIMARY EDUCATION AREA 1. ADVISORY COMMITTEE:
CHAIPOT RAKNGAM, Ed.D., PRAYOON IMSAWASD, Ed.D. 121 P. 2017.

This research was a study concerning of problems and solutions on operation of assistant teachers under the Office of Chanthaburi Primary Education Area 1. The objective of the study were to study and compare problems on operation of assistant teachers under the Office of Chanthaburi Primary Education Area 1 in 5 aspects. The result of this surly was reported based on opinion classified by genders and school sizes who were of research participants assistant teachers under the Office of Chanthaburi Primary Education Area 1.

The samples was 107 assistant teachers under the Office of Chanthaburi Primary Education Area 1 working in the academic year of 2016. Stratified random sampling was used to identify the size of school and participants in this study. The item discrimination power of this questionnaire was between .39-.77 and the reliability of this questionnaire was .97.

Data was collected by this questionnaire and a structured interview. Statistical methods were used for analyzing data were Mean, Standard Deviation, *t*-test, One-way ANOVA and Scheffe' post hoc paired comparisons.

The results revealed that:

1. Problems on operation of assistant teachers under the Office of Chanthaburi Primary Education Area 1 were at a moderate level. The 4 major problem of assistant feachers in this study were academic development, learners' development, learning management, and educational institution development.

2. Comparison of Problems on operation of assistant teachers under the Office of Chanthaburi Primary Education Area 1 found that assistant teachers who have different gender Showed no statistical significant difference regarding operation problems. However, assistant teachers with gender differences had 2 problems 1) learning management, and 2) educational institution development. This was also the case when comparing teachers from different school sizes which reported statistically significant difference of .05 level both in overall and in each aspect.

3. The solutions on operation of assistant teachers under the Office of Chanthaburi Primary Education Area 1 could be concluded as follows;

3.1 Problems on community relationship- Schools should cooperate with the community in all aspects. The assistant teachers should open their mind to work with the community and schools should arrange some beneficial activities to the community.

3.2 Problems on academic development-Schools should apply some children-based learning activities and encourage teacher to develop their teaching innovation and build more teams.

3.3 Problems on learners' development-Staffs should invite experts and organize activities which encourage teachers to develop themselves regularly.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามในการวิจัย.....	3
สมมติฐานในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	8
การเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย.....	13
เกณฑ์การประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย.....	20
การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้ม.....	27
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อระดับในการวิจัย.....	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
สรุปผล.....	91
อภิปรายผล.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	103
ภาคผนวก ก.....	104
ภาคผนวก ข.....	108
ภาคผนวก ค.....	119
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	121

สารบัญญัตินี้

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน..... 52
2	จำนวนและค่าร้อยละสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปร..... 60
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน..... 61
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ..... 62
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ..... 63
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาวิชาการ โดยรวมและรายข้อ..... 64
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงาน ของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ..... 66
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมและรายข้อ..... 67
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน..... 69
10	การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน.... 70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน.....	71
12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงาน ของครูผู้ช่วยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	72
13	เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ โดยรวม.....	74
14	เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้.....	74
15	เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการพัฒนาผู้เรียน.....	75
16	เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการพัฒนาวิชาการ.....	75
17	เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการพัฒนาโรงเรียน.....	76
18	เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน.....	77
19	คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ของครูอัตราจ้างใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อสร้างเครือข่าย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง วัฒนธรรม และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ด้านการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นรากฐานของชีวิต ซึ่งปัจจุบัน ทุก ๆ คน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันได้โดยไม่จำกัด แต่การเปิดโลกกว้างให้แก่มนุษย์มิได้มีเพียงข้อดีเท่านั้น เพราะสังคมที่มีความหลากหลายมากย่อมมีการแข่งขันสูง โดยเฉพาะด้านแรงงานและส่งผลกระทบต่อเยาวชนรุ่นใหม่ ที่ต้องพบเจอกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวมากมาย แต่กลับมองไม่เห็นแนวทางการใช้ชีวิตที่มั่นคงยั่งยืนให้กับตนเองได้ ดังนั้น จึงมีการปฏิวัติการศึกษาขึ้นมาใหม่ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อเตรียมความพร้อมให้เยาวชนของประเทศ กล่าวคือ การจัดการศึกษาให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาไทยที่มุ่งผลิตคน ที่มีความรู้ทักษะจำนวนหนึ่งไปทำงานใน โรงงานและหน่วยธุรกิจ ในระบบเศรษฐกิจนิคมอุตสาหกรรมแบบศตวรรษที่ผ่านมาเป็นเรื่องล้าสมัย เพราะโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก และคงเปลี่ยนอยู่เรื่อย ๆ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจและสังคม โลกเศรษฐกิจสมัยศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้แรงงานที่มีความรู้ทักษะแนวคิดวิเคราะห์เป็น มีจินตนาการ และเรียนรู้อะไรใหม่ ๆ ได้ดีปรับตัวได้เก่ง แก้ปัญหาได้เก่ง การจัดการศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่ เพื่อพัฒนาพลเมืองที่ฉลาด รับผิดชอบ คิดวิเคราะห์สังเคราะห์ประยุกต์ใช้เป็น มีความสามารถในการทำงาน แก้ไขปัญหา และแข่งขันทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น ประเทศที่ไม่สามารถปฏิรูปการจัดการศึกษาของตน ให้ก้าวตามทันได้จะถูกทอดทิ้งให้ล้าหลังตกต่ำลง ประชากรจะตกงานเพิ่มขึ้น ประเทศไทย จำเป็นต้องปฏิรูปการจัดการศึกษาในเชิง โครงสร้างทั้งระบบอย่างเข้าใจสภาพปัญหา เป้าหมาย แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมอย่างมีประสิทธิภาพเป็นธรรม เห็นการณ์ไกล เพื่อประโยชน์ คนส่วนใหญ่ (วิทยากร เชียงกูล, 2559, หน้า 7)

ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งแนวคิดพหุภาคีนิยมใหม่ (Multilateralism) หรือยุคที่ทุกคนบนโลกจะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อโลก (Global-interest) มากกว่าจะรับผิดชอบต่อขอบเขต ความรับผิดชอบต่อตนเองเพียงอย่างเดียว (Self-interest) โลกกำลังเปลี่ยนผ่านจากยุคอุตสาหกรรม (Industrial age) สู่อายุแห่งการติดต่อสื่อสารอย่างตลอดเวลา (Hyperconnected digital age) ซึ่งการปฏิวัติเทคโนโลยีที่ผ่านมาเป็นเพียงการปฏิวัติการใช้เครื่องจักรทดแทนแรงงาน แต่ใน

โลกยุคใหม่จะเป็นการใช้เครื่องจักรทดแทนสมอง ความก้าวล้ำทางเทคโนโลยีจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม อาจทำให้เกิดการว่างงาน และรายได้ที่ไม่เท่าเทียมกันอย่างมาก ซึ่งจะบั่นทอนการเติบโตและความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น จากแนวคิดพหุภาคีนิยมใหม่จะต้องให้ความสำคัญอย่างมากกับการศึกษาที่ไม่ใช่การศึกษาทั่วไป แต่มุ่งเน้นการศึกษาในด้านที่คนทำได้ดีและเหนือกว่าคอมพิวเตอร์ อาทิ ทักษะทางปัญญา ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะที่อาศัยความคิดสร้างสรรค์ โดยจะต้องมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long learning) (ศิริรัตน์ รัชฎาปานะ, 2557, หน้า 2) และการศึกษายังเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตนเอง พัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพได้อย่างมีความสุขและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพทางสังคมเศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งปัจจัยหลักของการพัฒนาการศึกษา คือ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สมคิด พรหมจ้อย, 2547, หน้า 2) ดังนั้น ครูจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะและความสามารถครบถ้วนเพียงพอที่จะช่วยแก้ไขและพัฒนาผู้เรียน โดยหน่วยงานต้นสังกัดและโครงการพิเศษต่าง ๆ เข้าไปส่งเสริม (Empower) ให้ครู โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา หรือชุมชนที่รวมตัวกันทำแผนยุทธศาสตร์และดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน การ Empower ดังกล่าว ทำโดยส่งเสริมการเรียนรู้ของครูให้ทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 ได้ดีขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2558-2559 มีการบรรจุข้าราชการครูในตำแหน่งครูผู้ช่วย 145 อัตรา ครูผู้ช่วยจำนวนมากเป็นบุคลากรรุ่นใหม่ที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี แต่ยังมีประสบการณ์ และทักษะการถ่ายทอดความรู้ หรือวิธีในการสอนน้อย ทำให้จำเป็นต้องมีการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมกับยุคแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในเรื่องการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย และสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาวิชาการ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยพบว่า มีปัญหามากที่สุด เพราะถึงแม้ว่า ครูผู้ช่วยจะมีมาตรฐานการปฏิบัติงานแบบเดียวกัน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาวิชาการ ด้านพัฒนาสถานศึกษา และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน แต่ปัญหาที่กระทบต่อครูผู้ช่วยแต่ละพื้นที่ย่อมมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงศึกษาสภาพในการปฏิบัติงาน และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย โดยผู้วิจัยนำหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนา

อย่างเข้มของครูผู้ช่วย ด้านการปฏิบัติงานมาเป็นตัวแปรในการวิจัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย และสามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาหรือการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้ช่วย จำแนกตามสภาพภูมิลำเนา และขนาดของโรงเรียน ที่มีต่อปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

คำถามในการวิจัย

1. ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้ช่วยอยู่ในระดับใด
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้ช่วย จำแนกตามสภาพภูมิลำเนา และขนาดของโรงเรียนที่มีต่อปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 แตกต่างกันหรือไม่
3. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นอย่างไร

สมมติฐานในการวิจัย

ความคิดเห็นของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่มีต่อปัญหาในการปฏิบัติงาน จำแนกตามสภาพภูมิลำเนา และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 145 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้ช่วยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ เครซี และมอร์แกน Krejcie & Morgan (1970, หน้า 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 107 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของ โรงเรียนเป็นเกณฑ์

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 สภาพภูมิภานา

2.1.2 ขนาดของโรงเรียน

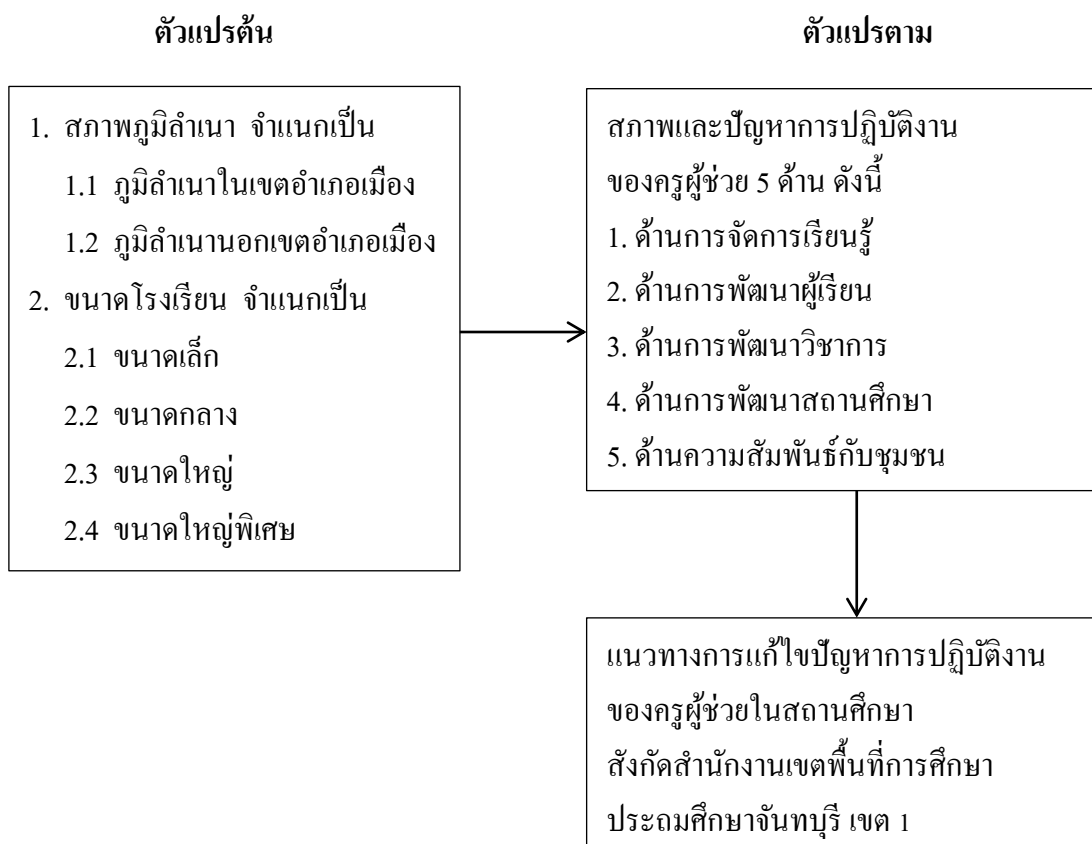
2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มของครูผู้ช่วยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ในศตวรรษที่ 21

2.2.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 1-6) แล้วนำมารวบรวมเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นอย่างไร
2. ทำให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
ได้ใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการวางแผนและปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. ครูผู้ช่วย หมายถึง ผู้ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษาโดยอยู่ระหว่างการทดลองงานเป็นระยะเวลา 2 ปี ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

2. ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ ความเข้าใจ
และทักษะในการจัดการเรียนรู้ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้
ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การรายงาน
ผลการจัดการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

2.1.1 การวิเคราะห์มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้

2.1.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

2.1.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.1.4 รายงานผลการเรียนรู้

2.1.5 การวิจัยและแก้ปัญหาในชั้นเรียน

2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน

ด้านการพัฒนาผู้เรียน มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ
การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การปลูกฝังคุณธรรม
จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน การพัฒนา
ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ การปลูกฝังวินัย ประชาธิปไตยให้แก่ผู้เรียน การสร้างค่านิยมที่ดีงาม
และความภูมิใจในความเป็นคนไทยของผู้เรียน และการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน

2.2 การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้เรียน

2.3 การพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

2.4 การปลูกฝังวินัยประชาธิปไตยให้แก่ผู้เรียน

2.5 การสร้างค่านิยมที่ดีงามและความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยของผู้เรียน

2.6 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ด้านการพัฒนาวิชาการ

ด้านการพัฒนาวิชาการ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยสามารถพัฒนาวิชาการตามความ
รับผิดชอบของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
ในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้
และสร้างเครือข่ายทางวิชาการ

3.1 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้

3.2 การพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้และในภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.3 การใช้และสร้างเครือข่ายทางวิชาการ

4. ด้านการพัฒนาสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาสถานศึกษามีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ งานบริหารทั่วไป งานสนับสนุนวิชาการ งานโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา

4.1 งานบริหารทั่วไป

4.2 งานสนับสนุนวิชาการ

4.3 โครงการหรือกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา

5. ความสัมพันธ์กับชุมชน

ความสัมพันธ์กับชุมชน มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยสามารถประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนได้อย่างเหมาะสม โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน การให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ การให้บริการชุมชน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.1 การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน

5.2 การให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน

5.3 การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

5.4 การให้บริการชุมชน

5.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานและมีแนวโน้มให้งานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ 5 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาวิชาการ ด้านการพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. การเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย
 - 2.1 หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย
 - 2.2 การกำหนดตำแหน่งและการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย
 - 2.3 หลักสูตรการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาอย่างเข้ม
3. เกณฑ์การประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย
4. การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีพื้นที่รับผิดชอบประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอท่าใหม่ อำเภอนายายอาม และอำเภอแก่งหางแมว การแบ่งส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นไปตามมาตรา 6 และมาตรา 34 (1) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 11-14) ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา และแผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของโรงเรียน และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการจ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับโรงเรียน
ในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลโรงเรียนขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม
สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลโรงเรียนในเขตพื้นที่
การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ
และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษา
ในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน
ด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ
ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ
ในเขตพื้นที่การศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีได้ระบุให้เป็นที่
ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ได้แบ่งส่วนราชการ
ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้
 - 12.1 กลุ่มอำนวยการ
 - 12.2 กลุ่มบริหารงานบุคคล
 - 12.3 กลุ่มนโยบายและแผน
 - 12.4 กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
 - 12.5 กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
 - 12.6 กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

ส่วนราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่
 - 1.1 ปฏิบัติงานสารบรรณของสำนักงาน
 - 1.2 ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยการ
 - 1.3 ดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและยานพาหนะ
 - 1.4 จัดระบบบริหารงานและพัฒนางองค์กรสำนักงานเขต
 - 1.5 ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่กิจการและผลงานของสำนักงานเขต และส่วนราชการ

ในสังกัด

- 1.6 เผยแพร่และให้บริการข้อมูลข่าวสาร
- 1.7 ประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภายใน และภายนอกเขตพื้นที่

การศึกษา

- 1.8 ประสานงานที่เกี่ยวกับการสรรหากรรมการและอนุกรรมการในระดับต่างๆ
- 1.9 ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารเงิน บัญชี พัสดุและสินทรัพย์
- 1.10 ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในสำนักงานเขตพื้นที่มิใช่งาน

ของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ

- 1.11 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มบริหารงานบุคคล มีอำนาจหน้าที่

- 2.1 วางแผนอัตรากำลัง กำหนดตำแหน่งวิทยฐานะ
- 2.2 สรรหา บรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน และการลาออกจากราชการของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานบำเหน็จความชอบ และทะเบียนประวัติ
- 2.4 พัฒนาคณาจารย์ ส่งเสริม ยกย่อง เชิดชูเกียรติ และพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ

และจรรยาบรรณ

- 2.5 ดำเนินงานวิจัย อุทธรณ์ ร้องทุกข์ และการดำเนินคดีของรัฐ
- 2.6 ปฏิบัติงานเลขานุการอนุกรรมการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษา
- 2.7 จัดทำมาตรฐาน คุณภาพงาน กำหนดภาระงานขั้นต่ำ และเกณฑ์การประเมินผลงานสำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขต
- 2.8 ประเมินคุณภาพการบริหารงานบุคคล และจัดทำรายงานประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา

เพื่อเสนออนุกรรมการบริหารงานบุคคลเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการบริหารงานบุคคล
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.9 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
หรือที่ได้รับมอบหมาย

3. กลุ่มนโยบายและแผน มีอำนาจหน้าที่

3.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร
และการจัดการศึกษา

3.2 จัดทำนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน
การศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

3.3 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของโรงเรียน
และแจ้งการจัดสรรงบประมาณ

3.4 ตรวจสอบ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ
และผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผน

3.5 ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกโรงเรียนขั้นพื้นฐาน

3.6 ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

3.7 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
หรือที่ได้รับมอบหมาย

4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่

4.1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษา
นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

4.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กร
ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

4.3 ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา
สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

4.4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ ด้วยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ

4.5 ส่งเสริมงานการแนะแนว สุขภาพอนามัย กีฬาระดับนันทนาการ ลูกเสือ
ยุวกาชาด เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร ประชาธิปไตย วินัยนักเรียน
การพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน และงานกิจการนักเรียนอื่น

4.6 ส่งเสริมสนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

- 4.7 ส่งเสริมการจัดสวัสดิการ และสวัสดิภาพในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
โรงเรียน และหน่วยงานทางการศึกษา
- 4.8 ส่งเสริมงานกิจกรรมพิเศษเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ และงานโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 4.9 ประสานการป้องกันและแก้ไขการใช้สารเสพติด และส่งเสริมป้องกันแก้ไข
และคุ้มครองความปลอดภัยนักเรียน นักศึกษา
- 4.10 ดำเนินงานวิเทศสัมพันธ์
- 4.11 ประสานส่งเสริมการศึกษากับการศาสนาและวัฒนธรรม
- 4.12 ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4.13 ประสานและส่งเสริมโรงเรียนให้มีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- 4.14 กำกับ ดูแล ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุน โรงเรียนเอกชนตามกฎหมาย
ว่าด้วยโรงเรียนเอกชน
- 4.15 ดำเนินการเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตจัดตั้ง โรงเรียน และการเปลี่ยนแปลง
กิจการ โรงเรียน
- 4.16 ดำเนินการเกี่ยวกับการสงเคราะห์และเงินทดแทนตามกฎหมายว่าด้วย
โรงเรียนเอกชนและที่กฎหมายอื่นกำหนด
- 4.17 ดำเนินงานอื่นเกี่ยวกับการศึกษาเอกชนตามที่กฎหมายกำหนด
- 4.18 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
หรือที่ได้รับมอบหมาย
5. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่
- 5.1 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
หลักสูตรการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ
- 5.2 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการพัฒนาหลักสูตรการสอน และกระบวนการเรียนรู้
ของผู้เรียน
- 5.3 วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดผล
และการประเมินผลการศึกษา
- 5.4 วิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา
รวมทั้งประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 5.5 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

5.6 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา ส่งเสริมการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

5.7 ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

5.8 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

6. กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่

6.1 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

6.2 ดำเนินการที่เป็นภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่ ที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6.3 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีบทบาททั้งในส่วนของการทำงานติดตามการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด และประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งแบ่งงานเป็น 6 กลุ่มงาน ดังกล่าว สามารถจัดกลุ่มตามภารกิจเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มบริหาร การจัดการ ประกอบด้วย กลุ่มอำนวยการ กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มบริหารบุคลากร ประกอบด้วย กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงานวิชาการประกอบด้วย กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษา

การเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย

หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย

หลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มเพื่อให้การเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 1-5) สำหรับผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในตำแหน่งครูผู้ช่วย ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู บรรลุตามความมุ่งหมายในการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ

และบุคลิกลักษณะในการปฏิบัติวิชาชีพทั้งการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับวิชาชีพ
ครู ก.ค.ศ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มไว้ดังนี้

1. ให้ผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษาในตำแหน่งครูผู้ช่วย เตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มระหว่างปฏิบัติราชการ
ในตำแหน่งครูผู้ช่วยเป็นเวลาสองปี นับแต่วันเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ครู ตามหลักสูตรที่ ก.ค.ศ. กำหนด ท้ายหลักเกณฑ์และวิธีการนี้

2. ก่อนการมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติ ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนแจ้งให้ครูผู้ช่วย
ทราบถึงภาระงาน มาตรฐานคุณภาพงาน มาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ
เกณฑ์การประเมินผล งานระเบียบแบบแผน หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติราชการ บทบาทหน้าที่
ของข้าราชการในฐานะเป็นพลเมืองที่ดี และหลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อม และพัฒนา
อย่างเข้ม

3. ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหัวหน้าส่วนราชการแล้วแต่กรณี
มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ได้แก่ งบประมาณ
บุคลากร เอกสารสื่อ และอื่น ๆ ให้แก่โรงเรียนทุกด้าน

4. การประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ให้คณะกรรมการ
เตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มดำเนินการ ดังนี้

4.1 ประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มครูผู้ช่วยเป็นระยะ ๆ
ทุกสามเดือน ตามแบบประเมินที่ ก.ค.ศ. กำหนด และในการประเมินแต่ละครั้งให้
ประธานกรรมการแจ้งผลการประเมินให้ครูผู้ช่วย และรายงานผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 ทราบ

4.2 เมื่อครบเวลาสองปีให้สรุปผลการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนา
อย่างเข้ม เสนอต่อผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 เพื่อพิจารณาต่อไป

5. การนับระยะเวลาการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มสองปี ให้นับวัน
เข้าปฏิบัติราชการวันแรกเป็นวันเริ่มต้น และนับระยะเวลาสิ้นสุดตามปีปฏิทินกรณีครูผู้ช่วยผู้ใด
ได้ลาคลอดบุตร ลาป่วย ซึ่งจำเป็นต้องรักษาตัวเป็นเวลานานลาป่วยเพราะประสบอันตราย
ในขณะที่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือขณะเดินทางไปหรือกลับจากปฏิบัติราชการตามหน้าที่
หรือลาเข้ารับการตรวจเลือก หรือเข้ารับการเตรียมพล เป็นระยะเวลาเกินกว่าเก้าสิบวัน
ไม่ให้ นับระยะเวลาการลาที่เกินเก้าสิบวันดังกล่าวรวมเป็นระยะเวลาการเตรียมความพร้อม
และพัฒนาอย่างเข้ม

วิธีการ

1. ให้ผู้อำนวยการ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม จำนวนสามคน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการ โรงเรียน เป็นประธาน กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ โรงเรียนจำนวนหนึ่งคนเป็นกรรมการ และข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งดำรงตำแหน่งครูที่ผู้อำนวยการ โรงเรียนแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ เป็นผู้ควบคุมดูแลการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม เป็นกรรมการและเลขานุการ

2. ให้คณะกรรมการมีหน้าที่เตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ให้คำปรึกษา แนะนำ รวมทั้งประเมินผลการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมและการ ประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้บรรลุผลตามความมุ่งหมาย

3. เมื่อผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 ได้รับรายงานแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 กรณีที่เห็นว่าครูผู้ช่วยมีผลการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินผลการพัฒนาที่ ก.ค.ศ. กำหนด หากผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 เห็นว่า ควรทบทวนการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ก็อาจให้คณะกรรมการ เตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ไปพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง และหากผลการประเมิน ยังต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินผลห้าวันทำการนับแต่วันที่ ได้รับรายงาน แล้วแจ้งให้ผู้นั้นทราบ โดยเร็ว

3.2 กรณีที่ครูผู้ช่วยมีผลการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินผลการพัฒนาที่ ก.ค.ศ. กำหนด และผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 เห็นเช่นเดียว กับคณะกรรมการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ก็สั่งให้ครูผู้ช่วยนั้น ออกจากราชการ ภายในวันทำการนับแต่วันที่ ได้รับรายงาน แล้วแจ้งให้ผู้นั้นทราบ โดยเร็ว

3.3 กรณีที่เห็นว่าครูผู้ช่วยมีผลการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินผลการพัฒนาที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้มีการเตรียมความพร้อมและพัฒนา อย่างเข้มต่อไป และเมื่อผ่านการประเมินทุกครั้งจนครบสองปีแล้ว และเห็นว่าควรให้ครูผู้ช่วยผู้นั้น รับราชการต่อไป ก็ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. แต่งตั้ง พิจารณา อนุมัติ และผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งแต่งตั้งครูผู้ช่วยผู้นั้นให้ดำรงตำแหน่งครูต่อไป แล้วให้แจ้ง ให้ผู้นั้นทราบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 1-4)

การกำหนดตำแหน่งและการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (2553 , หน้า 20) กล่าวถึง การกำหนด ตำแหน่งและการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยไว้ดังนี้

1. ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้สอนในหน่วยงานการศึกษา ได้แก่ตำแหน่งดังต่อไปนี้
 - 1.1 ครูผู้ช่วย
 - 1.2 ครู
 - 1.3 อาจารย์
 - 1.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 - 1.5 รองศาสตราจารย์
 - 1.6 ศาสตราจารย์

ตำแหน่งใน 1.1 และ 1.2 จะมีในหน่วยงานการศึกษาใดก็ได้ ส่วนตำแหน่งใน 1.3 ถึง 1.6 ให้มีในหน่วยงานการศึกษาที่สอนระดับปริญญา

2. การบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูผู้ช่วยให้ผู้อำนวยการ โรงเรียนเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง โดยอนุมัติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 53)

3. ผู้ใดได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา 45 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 50 ให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งนั้น แต่ถ้าผู้ใดได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งครูผู้ช่วยให้ผู้นั้นเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มเป็นเวลาสองปีก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู ทั้งนี้ การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ถ้าในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มแล้วแต่กรณี ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 พิจารณาเห็นว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดมีความประพฤติไม่ดีหรือไม่มีความรู้ หรือไม่มีความเหมาะสม หรือมีผลการประเมินทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยไม่ควรให้รับราชการต่อไปก็ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการได้ ไม่ว่าจะครบกำหนดเวลาทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มหรือไม่ก็ตาม ถ้าพ้นกำหนดเวลาทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มดังกล่าวแล้ว และผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 พิจารณาเห็นว่า ควรให้ผู้นั้นรับราชการต่อไป ก็สั่งให้ ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหรือวิทยฐานะที่จะได้รับแต่งตั้งต่อไป และให้รายงานหัวหน้าส่วนราชการผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม แล้วแต่กรณี ถูกสั่งให้ออกจากราชการ

เพื่อไปรับราชการทหารตามมาตรา 66 และต่อมาปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีจะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการตามวรรคสองหรือตามมาตราอื่น ก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 หรือผู้มีอำนาจตามมาตราอื่นนั้นแล้วแต่กรณี มีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ออกตามมาตรา 66 เป็นให้ออกจากราชการตามวรรคสอง หรือมาตราอื่นนั้นได้ ผู้อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มในตำแหน่งใดถ้าได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นให้เริ่มทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มใหม่

ผู้อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือกระทำความผิดวินัย โดยมีมูลตามที่กล่าวหาว่าได้กระทำความผิดดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยได้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือเมื่อมีกรณีที่บุคคลดังกล่าวจะต้องออกจากราชการตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือตามมาตราอื่น ก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 หรือผู้มีอำนาจตามมาตราอื่นนั้น สั่งลงโทษหรือสั่งให้ผู้ผู้นั้นออกจากราชการแล้วแต่กรณี

ผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการตามวรรคสองหรือวรรคสาม หรือสั่งให้ออกจากราชการตามมาตราอื่นในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มที่มีใช่เป็นการถูกลงโทษ ปลดออก หรือไล่ออก ให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นไม่เคยเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม หรือการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการในระหว่างที่ผู้นั้นอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม (มาตรา 56)

หลักสูตรการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาอย่างเข้ม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 1-6) ได้กำหนดหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มสำหรับครูผู้ช่วยไว้ดังนี้

1. หลักการ หลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มเป็นหลักสูตรบูรณาการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะเจตคติ และบุคลิกลักษณะในการประกอบวิชาชีพทั้งการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับวิชาชีพผู้ให้แก่วุฒิสมาชิก โดยคณะกรรมการการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มสามารถปรับหรือเพิ่มเติมเนื้อหาสาระได้ตามความเหมาะสม
2. วัตถุประสงค์ เพื่อเตรียมความพร้อมและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะเจตคติ และบุคลิกลักษณะของครูผู้ช่วย ให้สามารถปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นครูที่ดีได้

3. โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็น 2 หมวด ดังนี้ หมวดที่ 1 การปฏิบัติตน

การปฏิบัติตน ประกอบด้วย วินัย คุณธรรม จริยธรรม สำหรับข้าราชการครู มาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพครู เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู การพัฒนาตนเอง การพัฒนาบุคลิกภาพ การดำรงชีวิตที่เหมาะสม หมวดที่ 2 การปฏิบัติงาน การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาวิชาการ การพัฒนาโรงเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน

4. รายละเอียดหลักสูตร

หมวดที่ 1 การปฏิบัติตน

1.1 วินัย คุณธรรม จริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง วินัยและการรักษาวินัยขอทางราชการ คุณธรรมจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู บทบาทหน้าที่ของข้าราชการครูในฐานะเป็นพลเมืองที่ดี การปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ ควรตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติราชการ

1.2 มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ

1.3 เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความก้าวหน้าในวิชาชีพครู มีความตระหนัก รักและศรัทธา มีจิตสำนึกของความเป็นครู โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของวิชาชีพครู บทบาทหน้าที่ของตนในฐานะเป็นครูที่ดีและการวางแผน เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู

1.4 การพัฒนาตนเอง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและสามารถพัฒนาตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ความฉลาดทางอารมณ์และการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

1.5 การพัฒนาบุคลิกภาพ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีบุคลิกภาพที่ดีและปฏิบัติตนได้ถูกกาลเทศะ และเหมาะสมกับการเป็นครูที่ดี โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว

1.6 การดำรงชีวิตที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับฐานะของตนเอง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการประพฤติตนตามหลักศาสนา และการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

หมวดที่ 2 การปฏิบัติงาน

2.1 การจัดการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการรายงานผลการจัดการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

2.2 การพัฒนาผู้เรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและทักษะการจัดกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการ พิเศษ การปลูกฝังวินัย ประชาธิปไตย การสร้างค่านิยมที่ดีงามและความภาคภูมิใจในความเป็นคนดี ของผู้เรียน และการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 การพัฒนาทางวิชาการ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยสามารถพัฒนาวิชาการตามความรับผิดชอบของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้และสร้างเครือข่ายทางวิชาการ

2.4 การพัฒนาโรงเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานสนับสนุนวิชาการและงาน โครงการ หรือกิจกรรม พัฒนาโรงเรียน

2.5 ความสัมพันธ์กับชุมชน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยสามารถประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ได้อย่างเหมาะสม โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาเกี่ยวกับชุมชน การให้ความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ การให้บริการชุมชนและแลกเปลี่ยน เรียนรู้

2.5 วิธีการพัฒนา

ให้ใช้วิธีการที่หลากหลายตามความเหมาะสม เช่น การสอนหรือการแนะนำ โดยครูพี่เลี้ยง การเสนอแนะโดยผู้บริหาร การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาคกรณตัวอย่าง การปฏิบัติจริง ฯลฯ

เกณฑ์การประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 10-32) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย ไว้ดังนี้

หมวดที่ 1 การปฏิบัติตน

1.1 วินัย คุณธรรม จริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

1.1.1 วินัยในตนเอง

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง

ระดับ 2 ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

ระดับ 3 ประพฤติปฏิบัติเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน

1.1.2 วินัยและการรักษาวินัยของทางราชการ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยของทางราชการ

ระดับ 2 ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยและรักษาวินัยของทางราชการ

ระดับ 3 ประพฤติปฏิบัติเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน

1.1.3 คุณธรรม จริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

ระดับ 2 ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

ระดับ 3 การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมสำหรับข้าราชการครูเป็นที่ยอมรับ

ในโรงเรียน

1.1.4 บทบาทหน้าที่ของข้าราชการครูในฐานะเป็นพลเมืองที่ดี

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการครู

ในฐานะเป็นพลเมืองที่ดี

ระดับ 2 ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของข้าราชการครูในฐานะ
เป็นพลเมืองที่ดีเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

ระดับ 3 การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของข้าราชการครูในฐานะ
เป็นพลเมืองที่ดีเป็นที่ยอมรับในโรงเรียนและชุมชน

1.1.5 การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติ
ราชการ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ
แบบแผน หลักเกณฑ์และวิธีราชการ

ระดับ 2 ประพฤติ ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน หลักเกณฑ์
และวิธีราชการได้อย่างถูกต้อง

ระดับ 3 ประพฤติ ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน หลักเกณฑ์
และวิธีราชการได้อย่างถูกต้องสม่ำเสมอ

1.2 มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

1.2.1 มาตรฐานวิชาชีพ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ

ระดับ 3 การพัฒนาตนตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

1.1.2 จรรยาบรรณวิชาชีพครู

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ

ระดับ 2 ประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ระดับ 3 การประพฤติเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน

1.3 เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

1.3.1 คุณค่าและความสำคัญของวิชาชีพครู

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจในคุณค่าและความสำคัญของวิชาชีพครู

ระดับ 2 ปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นครูด้วยความเต็มใจ

ระดับ 3 มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

1.3.2 บทบาทหน้าที่ของตนในฐานะเป็นครูที่ดี

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะเป็นครูที่ดี

ระดับ 2 ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ดี

ระดับ 3 การปฏิบัติเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน

1.3.3 การวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในวิชาชีพครู

ระดับ 2 สามารถวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของตนเองได้

ระดับ 3 แผนพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครูที่กำหนดสามารถนำไปสู่

การปฏิบัติได้

1.3.4 การพัฒนาตนเอง

1.3.4.1 การใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความกระตือรือร้นและสนใจการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

ระดับ 2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ บางโอกาส

ระดับ 3 แสวงหาความรู้และนำความรู้มาใช้อย่างสม่ำเสมอ

1.3.4.2 ความฉลาดทางอารมณ์

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในบางสถานการณ์

ระดับ 2 สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในทุกสถานการณ์

ระดับ 3 สามารถควบคุมอารมณ์และตัดสินใจแก้ปัญหา

ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

1.3.5 การพัฒนาบุคลิกภาพ

1.3.5.1 การพัฒนาบุคลิกภาพ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เห็นคุณค่าของการพัฒนาบุคลิกภาพ

ระดับ 2 มีการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอ

ระดับ 3 เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงานในโรงเรียน

และชุมชน

1.3.5.2 การปรับตัว

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 สนใจเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร

ระดับ 2 ปฏิบัติตนเข้ากับวัฒนธรรมองค์กรได้ในบางโอกาส

ระดับ 3 ปฏิบัติตนได้ถูกกาลเทศะและเหมาะสมกับการเป็นครูที่ดี

1.3.6 การดำรงชีวิตที่เหมาะสม

1.3.6.1 การประพฤติตนตามหลักศาสนา

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจหลักศาสนาที่ตนนับถือ

ระดับ 2 ประพฤติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

ระดับ 3 สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3.6.2 การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เห็นคุณค่าของการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ระดับ 2 สามารถบริหารจัดการเศรษฐกิจในครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

ระดับ 3 การดำเนินชีวิตเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน

หมวดที่ 2 การปฏิบัติงาน

2.1 การจัดการเรียนรู้

2.1.1 การวิเคราะห์มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้

ระดับ 2 สามารถวิเคราะห์มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้

ระดับ 3 นำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้

2.1.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ระดับ 2 สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้

ระดับ 3 นำผลการออกแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

2.1.3 การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

ระดับ 2 ทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้

ระดับ 3 มีรายงานการวิจัยที่แสดงถึงการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

2.1.4 การรายงานผลการเรียนรู้

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการรายงานผลการเรียนรู้

ระดับ 2 สามารถจัดทำรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

ระดับ 3 รายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบถูกต้องและสมบูรณ์

2.2 การพัฒนาผู้เรียน

2.2.1 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้ผู้เรียน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เห็นความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน

ระดับ 2 สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในแผนการจัดการเรียนรู้บางแผน

ระดับ 3 สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผน

2.2.2 การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิต

ของผู้เรียน

ระดับ 2 จัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียนได้

ระดับ 3 กิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน

ที่จัดเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน

2.2.3 การพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ระดับ 2 มีความรู้ความเข้าใจวิธีการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ระดับ 3 สามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างเหมาะสม

2.2.4 การปลูกฝังวินัย และความเป็นประชาธิปไตยให้ผู้เรียน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการปลูกฝังวินัย และความเป็นประชาธิปไตยให้ผู้เรียน

ระดับ 2 มีส่วนร่วมในการจัดโครงการ/กิจกรรม เพื่อปลูกฝังวินัย และความเป็นประชาธิปไตยให้ผู้เรียน

ระดับ 3 สอดแทรกและปลูกฝังวินัย และความเป็นประชาธิปไตยให้ผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

2.2.5 การสร้างค่านิยมที่ดีงาม และความภาคภูมิใจความเป็นไทยให้ผู้เรียน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการสร้างค่านิยมที่ดีงาม และความภาคภูมิใจความเป็นไทยให้ผู้เรียน

ระดับ 2 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการสร้างค่านิยมที่ดีงาม และความภาคภูมิใจความเป็นไทยให้ผู้เรียน

ระดับ 3 จัดกิจกรรมในการสร้างค่านิยมที่ดีงาม และความภาคภูมิใจความเป็นไทยให้ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

2.2.6 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

ระดับ 2 ดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

ระดับ 3 ดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน และชุมชน

2.3 การพัฒนาทางวิชาการ

2.3.1 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ใช้สื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้

ระดับ 2 พัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

ระดับ 3 มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้สม่ำเสมอ

2.3.2 การใช้และสร้างเครือข่ายทางวิชาการ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 รู้เข้าใจเห็นประโยชน์ของการใช้และสร้างเครือข่ายทางวิชาการ

ระดับ 2 ร่วมกิจกรรมกับเครือข่ายทางวิชาการ

ระดับ 3 ใช้เครือข่ายทางวิชาการ ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้

2.4 การพัฒนาโรงเรียน

2.4.1 งานบริหารทั่วไป

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ปฏิบัติงานบริหารทั่วไปตามที่ได้รับมอบหมาย

ระดับ 2 กระตือรือร้นในการปฏิบัติงานบริหารทั่วไปตามที่ได้รับมอบหมาย

ระดับ 3 ปฏิบัติงานบริหารทั่วไปตามที่ได้รับมอบหมายจนเกิดความสำเร็จ

และทันเวลาที่กำหนด

2.4.2 งานสนับสนุนวิชาการ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ปฏิบัติงานสนับสนุนวิชาการตามที่ได้รับมอบหมาย

ระดับ 2 กระตือรือร้นในการปฏิบัติงานสนับสนุนวิชาการที่ได้รับมอบหมาย

ระดับ 3 ปฏิบัติงานการสนับสนุนวิชาการตามที่ได้รับมอบหมาย

จนเกิดความสำเร็จและทันเวลาที่กำหนด

2.4.3 งานโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ปฏิบัติงานโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน

ระดับ 2 กระตือรือร้นปฏิบัติงานโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน

ระดับ 3 ปฏิบัติงานโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนจนเกิดความสำเร็จ

และทันเวลาที่กำหนด

2.5 ความสัมพันธ์กับชุมชน

2.5.1 การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เห็นประโยชน์ของการศึกษาเกี่ยวกับชุมชน

ระดับ 2 ดำเนินการเกี่ยวกับชุมชนอย่างเป็นระบบ

ระดับ 3 นำข้อมูลจากการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนไปใช้ให้เกิดประโยชน์

2.5.2 การให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เห็นความสำคัญของการให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน

ระดับ 2 ร่วมกิจกรรมกับผู้ปกครองและชุมชน

ระดับ 3 ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนได้อย่างเหมาะสม

2.5.3 การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของชุมชน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของชุมชน

ระดับ 2 นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

ระดับ 3 นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2.5.4 การให้บริการชุมชน

ระดับ 1 เห็นความสำคัญของการให้บริการชุมชน

ระดับ 2 ให้บริการชุมชน

ระดับ 3 ให้บริการชุมชนอย่างเหมาะสมสม่ำเสมอ

2.5.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เห็นความสำคัญของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน

ระดับ 2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน

ระดับ 3 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

โดยมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มได้นำแนวทางมาจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ

การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม

ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานใน 5 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาวิชาการ ด้านการพัฒนาโรงเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 10-32)

1. ด้านการจัดการเรียนรู้

ด้านการจัดการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดการเรียนรู้โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

และสาระการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การรายงานผล การจัดการเรียนรู้และ การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

1.1 การวิเคราะห์มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ มีการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี เพื่อกำหนด เป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สาระการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 16-17) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกับสาระการเรียนรู้ของ กลุ่มวิชาการดำเนินการขั้นนี้เป็นการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมการประเมินผล ให้สอดคล้องกันเป็นการนำเอามาตรฐานสาระหลักมาวิเคราะห์ให้สัมพันธ์กับมาตรฐาน ช่วงชั้น สาระการเรียนรู้เพื่อจุดประสงค์ ดังนี้

1.1.1 เพื่อให้เกิดความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น กับสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น

1.1.2 เพื่อกำหนดผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ ซึ่งจะพิจารณาถึงการเรียนรู้ทั้งด้านสาระการเรียนรู้รายวิชาทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละมาตรฐานช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้ ในแต่ละช่วงชั้น

1.1.3 ในการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นร่วมกับสาระการเรียนรู้ ต้องวิเคราะห์ให้ครบทั้งช่วงชั้น

1.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผน การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และมีการวัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการ ทางสมอง และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน อาจเพิ่มเติมขึ้นได้

ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการ

เรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง และกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย เป็นต้น ทั้งนี้ต้องให้ความสำคัญกับการใช้สื่อ การพัฒนาสื่อ การใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการวัดผล ประเมินผลอย่างหลากหลายเพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด อีกทั้งต้องสามารถนำพาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวม สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมได้ด้วยการออกแบบเป็นหน่วยการเรียนรู้ เนื่องจากหน่วยการเรียนรู้เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการนำหลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาผู้เรียน การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อคุณภาพของผู้เรียน จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด เพื่อกำหนดขอบข่ายสาระที่จะใช้ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ตลอดแนวเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติได้

การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่นำมาเป็นเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะช่วยให้รู้ว่ามาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ตัวชี้วัดใดเป็นหลัก ตัวชี้วัดใดเป็นตัวเสริม/สนับสนุน ตัวชี้วัดใดควรเรียนซ้ำเพื่อให้เกิดทักษะกับผู้เรียน ตัวชี้วัดใดมีความยากง่าย ความซับซ้อน ตัวชี้วัดใดควรเรียนก่อน เรียนหลัง หรือเรียนช่วงเวลาใด ซึ่งช่วยให้ครูผู้สอนเห็นการเชื่อมโยงของมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนด จุดเน้นที่ต้องพัฒนาผู้เรียนและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมาย

1.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนา และประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในทุกระดับ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย ระดับชั้นเรียน ระดับ โรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1.3.1 การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูล

ให้ครูผู้สอนใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนด้วย ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด

1.3.2 การประเมินระดับโรงเรียน เป็นการตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียน เป็นรายปี/ รายภาคผลการประเมินการอ่าน คณิตศาสตร์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1.3.3 การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียน ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา

1.3.4 การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดผล จากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาตลอดจนใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ ในระดับนโยบายของประเทศ

1.3.5 รายงานผลการเรียนรู้ มีการจัดทำผลการเรียนของนักเรียนรายบุคคล และระดับชั้นเรียนที่สอน การวัดและประเมินผลกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ถือเป็นสิ่งสำคัญ ที่ต้องปฏิบัติควบคู่กับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในหลักปฏิบัติบนพื้นฐานของการวัด และ ประเมินผลที่มีอยู่หลายรูปแบบที่ต้องเลือกให้เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน จะประสบผลสำเร็จได้นั้น ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและมีการประเมินผลตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด สะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ซึ่งเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลให้ครบทุกระดับตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มีการกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 4 ระดับ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระหว่าง ระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ซึ่งเป็นประ โยชน์ต่อ โรงเรียน ในการตรวจสอบ ทบทวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระรับผิดชอบของโรงเรียนที่ต้อง

ให้ความร่วมมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ

1.3.4 การวิจัยและแก้ปัญหาในชั้นเรียน มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนหลังจาก สอนนักเรียนในแต่ละแผนการเรียน เพื่อรับทราบปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาผู้เรียน ต่อไป หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้ ครูผู้สอน ต้องคำนึงถึงมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดอยู่เสมอ กล่าวคือ ต้องตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตรงตามตัวชี้วัดตามที่กำหนดหรือไม่ มีอุปสรรคใดบ้าง ควรจะแก้ไขอย่างไร กิจกรรมการเรียนรู้ใด มีประสิทธิภาพสูงสุดบ้าง กระบวนการดังกล่าวนี้เป็นการนำการวิจัยเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เน้นการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นไปตาม มาตรฐานที่กำหนด ดังนั้น การใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้จึงเป็นภารกิจที่สำคัญและจำเป็น ในกรณีที่ครูผู้สอนพบว่าผลการพัฒนาการเรียนรู้เกิดปัญหาหรือมีความจำเป็นต้องแก้ไข/ พัฒนาอย่างเร่งด่วน ครูผู้สอนหาวิธีการแก้ไขได้โดยใช้กระบวนการวิจัยตั้งแต่การวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการพัฒนาการเรียนรู้ วางแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรม การเรียนรู้ ประเมินผลการเรียนรู้ และทำรายงานผลการเรียนรู้ เป็นการนำกระบวนการวิจัย เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ในวงจรของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว ถือว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 3 ครูผู้สอนทำการประเมินระหว่างสอนแล้วพบปัญหา เล็กน้อย สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ในช่วงจัดกิจกรรมขณะนั้น และเมื่อครูผู้สอนทำการประเมินผล การเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 4 แล้วพบว่า ไม่มีปัญหา ผู้เรียนมีพัฒนาการเรียนรู้ตรงกับมาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัดของการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนสามารถจัดทำรายงานผลการเรียนรู้แก่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทราบและใช้ประโยชน์ต่อไป แต่บางครั้งการจัดการเรียนรู้อาจไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่ดี ของผู้เรียน สามารถพัฒนาโดยใช้กระบวนการวิจัยได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย หมายถึง การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ ให้สอดคล้อง และตรงตามเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้อย่างถูกต้อง และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยใช้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล การรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน

ด้านการพัฒนาผู้เรียน มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ การปลูกฝังวินัย ประชาธิปไตยให้แก่ผู้เรียน การสร้างค่านิยมที่ดีงาม และความภูมิใจในความเป็นคนไทยของผู้เรียน และการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน ครูผู้สอนได้มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนตลอดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน ในด้านการปลูกฝังจริยธรรม มีแนวทางในการปลูกฝังจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนดังต่อไปนี้

2.1.1 สิ่งแวดล้อมรอบตัวนักเรียนสามารถซึมซับจริยธรรมที่ต้องการปลูกฝังได้

2.1.2 ให้เด็กได้อยู่ใกล้ชิดกับตัวอย่างที่ดี ถ้าต้องการให้เด็กมีความสัตย์ ผู้ใหญ่ก็ต้องมีความสัตย์ คิดอย่างไร สอนอย่างไร ก็ต้องประพฤติปฏิบัติตนอย่างนั้น

2.1.3 เสนอปัญหาให้เด็กคิด เมื่อเห็นปัญหาของคนอื่นหรือของสังคมที่ตนเป็นส่วนหนึ่งมาก ๆ ก็จะนำไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของตน และเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างแยกกายบางอย่างในตัวขึ้น คือได้ศึกษาวิเคราะห์จนเกิดความสำนึกมากขึ้นเปลี่ยนแปลงค่านิยม และพฤติกรรมโดยไม่รู้ตัว

2.1.4 แสวงหาแบบอย่างวัฒนธรรมที่ดีเพื่อชี้แนะให้เด็กเข้าใจ การชักนำการศึกษา และเข้าใจวัฒนธรรมหรือธรรมชาติของความเป็นจริงของสรรพสิ่งก็เป็นอีกทางหนึ่งที่จะขัดเกลาความคิดของเด็กให้ประณีตและพัฒนาค่านิยมของเด็กได้

2.1.5 จัดโอกาสให้เด็กได้ศึกษาหาประสบการณ์ จากวิชาการบางอย่าง ซึ่งสามารถพัฒนาค่านิยมได้ เช่น วิทยาศาสตร์สร้างค่านิยมให้เด็กรักความจริงมีเหตุผล ศิลปะช่วยขัดเกลานิสาให้ละเอียดอ่อน

2.1.6 สร้างและปฏิบัติตามระเบียบวินัย ระเบียบวินัยในที่นี้ หมายถึง จริยธรรมที่ผู้ใหญ่และเด็กยอมรับนับถือร่วมกัน ตรงกัน เป็นวินัยที่มุ่งสร้างความมีวินัยให้แก่ตนเอง

2.1.7 สนทนาวิสาสะในชีวิตประจำวัน เมื่อได้พบเห็นหรือสัมผัสสิ่งต่าง ๆ นั้น ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ในบ้าน และนอกบ้าน ก็นำมาข่อยให้เป็นคุณค่าเห็นความหมายของสิ่งนั้น

2.1.8 ให้โอกาสกับเด็กในการจัดตั้งเป็นกลุ่มเป็นก้อนเพื่อศึกษาหาความรู้ ในรูปของสโมสรหรือชมรม

2.1.9 สร้างคำขวัญหรือภายิตที่คนส่วนใหญ่ยอมรับนับถือร่วมกันได้ และอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม

2.1.10 แนะนำหรือให้คำปรึกษาเฉพาะตัวหรือเป็นรายบุคคล เพราะเด็กต้องการความใกล้ชิด ต้องการคำแนะนำ

2.2 การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้เรียน มีการส่งเสริมกิจกรรมด้านสุขภาพของผู้เรียน สุขอนามัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและมีความรู้ การดูแลสุขภาพพลานามัยของนักเรียนนั้นจะต้องจัดโครงการตรวจสุขภาพนักเรียนประจำปี โดยการทำการตรวจสุขภาพนักเรียนทุกคนอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง ให้ความรู้ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพพลานามัยที่ดี รู้จักการรักษาตนเองให้ปลอดภัยจากสารเสพติดทุกชนิด ส่งเสริมการเล่นกีฬา และการออกกำลังกายเน้นการกีฬาเพื่อรักษาสุขภาพมากกว่าการแข่งขัน โดยการจัดกิจกรรมดังนี้

2.2.1 จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนข่าวสารด้านสุขภาพพลานามัย การกีฬา และการป้องกันสารเสพติด

2.2.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นกีฬาตลอดจนกิจกรรมทางเลือกอื่นที่เน้นให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างในทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัย

2.2.3 ส่งเสริมให้โอกาสประชาชนในชุมชนรอบ โรงเรียนให้ได้รับบริการตามความเหมาะสม เช่น การกีฬา และการนันทนาการ เป็นต้น

2.2.4 ปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ ตลอดจนสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน

2.2.5 จัดตรวจสุขภาพนักเรียนทุกคน ประจำปี โดยมีแพทย์หรือพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้คำแนะนำปรึกษาเพื่อป้องกันโรค

2.2.6 การสังเกตสุขภาพของนักเรียน โดยครูหรือบุคลากรทางสุขภาพที่ได้รับการอบรมโดยตรง ให้กระทำเป็นประจำสม่ำเสมอ เพื่อค้นหาความผิดปกติและดำเนินการแก้ไขต่อไป

2.2.7 การตรวจสุขภาพประจำปีและการตรวจสังเกตสุขภาพเป็นประจำ อย่างสม่ำเสมอ นั้น หากพบว่านักเรียนที่เข้าข่ายสงสัยว่าใช้สารเสพติด ให้ดำเนินการตรวจปัสสาวะ เพื่อขยายผล โดยเฉพาะในกลุ่มเสี่ยงเพื่อทำการบำบัดรักษาและรายงานให้กระทรวงศึกษาธิการทราบต่อไป

2.2.8 ให้โรงเรียนจัดทำบัตรบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียนทุกคนและจะต้องดูแลให้มีการบันทึกสุขภาพทุกครั้งที่ได้รับการตรวจหรือบำบัดรักษา ตลอดจนจะส่งต่อมอบบัตรบันทึกสุขภาพทุกครั้งที่ย้ายโรงเรียน

2.2.9 การบำบัดรักษาภายหลังการตรวจพบว่านักเรียนใช้สารเสพติดให้ติดต่อ
แจ้งผู้ปกครองและประสานขอความร่วมมือจากสถานบำบัดรักษาในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

2.3 การพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ที่หลากหลายให้กับผู้เรียน และมุ่งพัฒนาผู้เรียนที่มีความโดดเด่นได้มีความรู้ ความสามารถ
มากยิ่งขึ้น กรมวิชาการ (2544, หน้า 9) กำหนดไว้ว่า ครูทุกคนต้องเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรม
พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ คำขอของนักเรียนหรือตามที่โรงเรียนมอบหมาย ซึ่งมีบทบาทดังนี้

2.3.1 ปฐมนิเทศนักเรียน

2.3.2 เลือกลงกิจกรรมการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.3.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนงาน โครงการ

2.3.4 ประสานงานและอำนวยความสะดวกในด้านทรัพยากรตามความเหมาะสม

2.3.5 ให้คำปรึกษา ดูแลผู้ร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน

2.3.6 ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม

2.3.7 สรุปและรายงานต่อหัวหน้ากิจกรรม

2.4 การปลูกฝังวินัยประชาธิปไตยให้แก่ผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม
ประชาธิปไตยภายในห้องเรียนมีการร่วมกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยภายในโรงเรียน
เป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนในด้านการจัดการประชาธิปไตย

กิจกรรมการเรียนการสอนที่เสริมสร้างประชาธิปไตย

ในการสอนรายวิชาต่าง ๆ นอกจากครูจะมีเป้าหมาย เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์
ด้านเนื้อหาวิชาแล้วต้องตั้งเป้าหมายให้เด็กเกิดผลสัมฤทธิ์ด้านคุณลักษณะประชาธิปไตย
โดยการนำเอาหลักการประชาธิปไตยมาใช้ในชีวิตประจำวันจนเกิดเป็นนิสัยหรือเป็นแนวทาง
ในการดำเนินชีวิตที่เรียกว่าวิถีชีวิตประชาธิปไตย โดยให้นักเรียนมีโอกาสร่วมกันคิด ร่วมกันทำ
ร่วมกันวางแผน ร่วมกันประเมินผล และเลือกใช้วิธีสอนที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายกลุ่ม
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การทำงานเป็นกลุ่ม การศึกษานอกสถานที่ การทดลองปฏิบัติจริง ฯลฯ
โดยกำหนดงานให้สอดคล้องกันระหว่างกิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาวิชา
ครูมีบทบาทเป็นผู้แนะนำ ดูแล สังเกตให้ความช่วยเหลือ นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม และ
ร่วมมือกับกลุ่ม รวมทั้งขอคำปรึกษาจากครูเมื่อมีปัญหา

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมประชาธิปไตย

โรงเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพและบุคลิกภาพประชาธิปไตยให้แก่นักเรียนได้
โดยเปิดโอกาสให้คิดตัดสินใจเลือกเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสามารถ ความสนใจ
ความถนัดของนักเรียน เช่น

- สถานักเรียน เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้มีโอกาสเลือกตัวแทนของตนเองเพื่อไปทำหน้าที่ในสถานักเรียน ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่มีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นต่อโรงเรียน

- กิจกรรมอาหารกลางวัน กิจกรรมนี้ส่งเสริมให้นักเรียนมีวิถีประชาธิปไตย โดยการรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การช่วยเหลือกันในการทำงาน การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลังขณะรอรับประทานอาหาร

- กิจกรรมกีฬา เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะเป็นกิจกรรมกีฬาระหว่างชั้นเรียน ซึ่งครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนในการดำเนินการมากที่สุดเริ่มตั้งแต่การวางแผนการดำเนินการ และการประเมินผลการทำงาน

- กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน เป็นกิจกรรมที่เป็นรูปแบบของประชาธิปไตย เพราะใช้ระบบที่สมาชิกต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำและร่วมกันแก้ปัญหา ควรให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหา ควรให้นักเรียนได้เข้าร่วมดำเนินการในทุกขั้นตอนของกิจกรรม

- กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งตีพิมพ์ ควรให้นักเรียนได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งตีพิมพ์ การทำหนังสือพิมพ์ประจำห้องเรียน หนังสือพิมพ์ชุมชน ข่าวน้ำโรงเรียน เพื่อฝึกเรื่อง การทำงานเป็นกลุ่ม การใช้วิจารณญาณในการเลือกข่าว เป็นต้น

- กิจกรรมทำความสะอาดสถานที่ เป็นการฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง รู้จักรับผิดชอบงานที่ตนได้รับมอบหมาย โดยครูแบ่งพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ หมุนเวียนกันไปเป็นกลุ่ม

- กิจกรรมวันสำคัญ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกฝนการทำงานด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับชุมชนได้ดีกิจกรรมหนึ่ง เช่น วันสำคัญของท้องถิ่น วันสำคัญในโอกาสต่าง ๆ

- กิจกรรมประชาสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนควรให้นักเรียนร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อโฆษณาชี้แจงแถลงข่าวต่างๆ ของโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนทราบ โดยให้นักเรียนร่วมกันดำเนินการเป็นคณะกรรมการหมุนเวียนกันไป

- กิจกรรมป้ายแสดงความคิดเห็น เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น กล่าวแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล โรงเรียนควรจัดป้ายไว้ในที่สามารถเห็นได้ง่าย นักเรียนดำเนินการในรูปคณะกรรมการ

- กิจกรรมบุคคลดีเด่น เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลดีเด่นของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจให้คณะกรรมการนักเรียนดำเนินการ โดยมีคณะครูเป็นที่ปรึกษา

- กิจกรรมเหล่านี้โรงเรียนจะเลือกจัดตามความเหมาะสม ซึ่งอาจขยายผลไปสู่กิจกรรมที่ทำร่วมกับชุมชน เช่น กิจกรรมพัฒนาต่างๆ เป็นต้น

2.5 การสร้างค่านิยมที่ดีงามและความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมารยาทไทย ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ร่วมร้องเพลงชาติไทย กับนักเรียนทุกเช้า ร่วมอนุรักษ์ภาษาไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายเร่งรัดการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรม และการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ประชาชนคนไทยเกิดความรู้ ความเข้าใจ ซาบซึ้งและตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมไทย มีความรู้สึภาคภูมิใจในการประพฤติปฏิบัติตนตามแบบแผนและวิถีชีวิตอันดีงามของสังคมไทย อรรถัย เพชรสันทัต (2545, หน้า 15) กล่าวว่า เราควรปลูกฝังจิตสำนึกแก่เยาวชนเสียตั้งแต่เริ่มเข้าโรงเรียน ควรร่างหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของสังคมไทย การนำหลักสูตรของต่างประเทศเข้ามาใช้ก็มีส่วนดีแต่ควรที่จะปรับเข้ากับสภาพสังคม และวัฒนธรรมของไทยให้เยาวชนได้ภาคภูมิใจกับวัฒนธรรมไทย รักชาติและรักภูมิปัญญาในท้องถิ่น

2.6 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการตรวจสอบเฝ้าระวังนักเรียน ทั้งในโรงเรียนและนอกเวลาเรียน มีการติดตามผู้เรียน มีการตรวจจุดเสี่ยงของนักเรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการปฏิบัติงาน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

2.6.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.6.2 การคัดกรองนักเรียน

2.6.3 การส่งเสริมนักเรียน

2.6.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา

2.6.5 การส่งต่อ

จากข้อมูลดังกล่าว การพัฒนาผู้เรียน มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน มีวิธีการและกระบวนการปฏิบัติอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งมีความต้องการการสนับสนุนช่วยเหลือที่แตกต่างกัน โดยครูจะต้องพัฒนาผู้เรียนในด้านการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน ซึ่งครูสามารถทำได้ โดยการเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ออกกำลังกาย มีความรู้ในเรื่องการดูแลสุขภาพอย่างถูกต้อง มีการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ การปลูกฝังวินัย ประชาธิปไตย

ให้แก่ผู้เรียน การสร้างค่านิยมที่ดีงามและความภูมิใจในความเป็นคนไทยของผู้เรียน และการจัดระบบดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดีและคนเก่งของสังคม

3. ด้านการพัฒนาวิชาการ

ด้านการพัฒนาวิชาการ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยสามารถพัฒนาวิชาการตามความรับผิดชอบของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้และสร้างเครือข่ายทางวิชาการ

การพัฒนาวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญของโรงเรียน เนื่องจากงานวิชาการถือเป็นงานหลักของโรงเรียนจะต้องมีการวางแผน ควบคุม ติดตาม นิเทศ จัดทำ ส่งเสริมเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตามจุดประสงค์การบริหารงานวิชาการเป็นภาระที่ผู้บริหารงานวิชาการต้องรับผิดชอบและเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยทำงานร่วมกับครู – อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้คำแนะนำและประสานงานให้มีกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและมอบหมายความรับผิดชอบในการทำงานให้ครูทุกคนทำงานด้วยความเต็มใจและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่สำคัญของครูเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนอย่างเต็มความสามารถในกระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนั้นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายอย่างในโรงเรียนที่เป็นปัจจัยสำคัญก่อให้เกิดการพัฒนาวิชาการ บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมการพัฒนางานวิชาการเพื่องานวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือคุณครู

3.1 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่หลากหลาย และนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสื่อจะทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ให้ผู้เรียน ปัจจุบันสื่อการเรียนรู้มีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนเกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ได้แก่

- 1) ความรู้ สื่อการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา ส่งเสริมการศึกษาค้นหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่ได้เข้ากับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี
- 2) ทักษะ สื่อการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน
- 3) คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้เห็นคุณค่าในตนเอง มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีงาม

สื่อการเรียนรู้ จำแนกตามลักษณะได้ 3 ประเภท ดังนี้

3.1.1 สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น นิตยสาร วารสาร ตำรา หนังสือเรียน แผ่นพับ โปสเตอร์ ภาพพลิก เป็นต้น

3.1.2 สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้คู่กับเครื่องมือ โสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมถึงการใช้อินเทอร์เน็ต การศึกษาผ่าน ดาวเทียม เป็นต้น

3.1.3 สื่ออื่น ๆ เช่น สื่อบุคคล รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สื่อกิจกรรม/ กระบวนการ สื่อวัสดุ/เครื่องมือและอุปกรณ์ ในการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ ที่ครูผู้สอนต้องจัดทำหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ ตามรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร ซึ่งมีหลักในการเลือกสื่อ การเรียนรู้ ดังนี้

3.1.3.1 เลือกสื่อการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด เนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากสื่อการเรียนรู้มีอยู่มากมาย สื่อแต่ละประเภท จะมีคุณสมบัติ ในเรื่องข้อดีและข้อจำกัดในการใช้แตกต่างกัน

3.1.3.2 หนังสือเรียน มีข้อดีที่มีสาระตามหลักสูตรแกนกลางฯ เหมาะสำหรับการใช้ ประกอบการจัดการเรียนรู้ การทบทวน และการอ้างอิง แต่มีข้อจำกัดที่ไม่มีสาระในส่วนที่เป็น จุดเน้นของท้องถิ่น/ โรงเรียนหนังสือเรียนอาจล้าสมัยหากมีข้อค้นพบ/เหตุการณ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้น

3.1.3.3 ของจริง/ ของตัวอย่าง มีข้อดีที่แสดงคุณลักษณะที่ต้องการสื่อให้ผู้เรียน รับรู้ได้ตามสภาพจริงผู้เรียนสามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 แต่มีข้อจำกัดกรณีจัดหา มาได้ยากหรือมีราคาแพง

3.1.3.4 คอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีข้อดีที่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับบทเรียน ได้นำเสนอบทเรียนได้ทั้งภาพและเสียงทำให้บทเรียนน่าสนใจแต่ครูผู้สอนและผู้เรียนต้องมีความรู้ ในการใช้คอมพิวเตอร์ และ โปรแกรมซอฟต์แวร์มีราคาแพง

ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรต้องศึกษาลักษณะ/คุณสมบัติของสื่อการเรียนรู้ แต่ละประเภท เพื่อคัดเลือกสื่อที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้แต่ละบทเรียน

3.2 การเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ครูผู้สอนต้องเลือกสื่อการเรียนรู้ ให้เหมาะสมโดยการวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน เพื่อให้รู้พัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของผู้เรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ เช่น วัยเด็กเล็กจะเรียนรู้ด้วยการกระทำ สื่อที่ใช้ ได้แก่ เกมของเล่น วัยโตขึ้นจะเรียนรู้ด้วยการใช้สายตา และความคิด สื่อจึงควรเป็นภาพ และต่อมาจะเรียนรู้โดยอาศัยสัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรมหรือภาษา สื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้ก็ควรเป็นหนังสือต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้จึงไม่อาจใช้สื่อใดสื่อหนึ่ง เป็นการเฉพาะ เพราะไม่มีสื่อชนิดใดที่สามารถตอบสนองการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วน

ในทุกบทเรียน ทุกกิจกรรม ครูผู้สอนจึงต้องเลือกใช้สื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งนี้ในการเลือกสื่อการเรียนรู้ แต่ละประเภท ควรเลือกสื่อที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของสื่อแต่ละประเภทด้วยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน โดยครูผู้สอนจะต้องดำเนินการดังนี้

3.2.1 การเตรียมตัวครูผู้สอนให้มีความพร้อมในการใช้สื่อการเรียนรู้

ดำเนินการ ดังนี้

3.2.1.1 ศึกษาเนื้อหาสาระในสื่อการเรียนรู้ที่ได้เลือกไว้ เพื่อตรวจสอบว่ามีความสมบูรณ์ตามที่ต้องการหรือไม่ กรณีมีสาระไม่ครบถ้วน อาจจัดทำในความรู้ใบงานเสริม

3.2.1.2 ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้บางประเภท ที่มีวิธีการใช้ที่ยุ่งยากหรือทดสอบประสิทธิภาพของสื่อว่าสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียนเพียงใดเหมาะสมกับเวลาเรียนหรือไม่ และต้องแก้ไขปรับปรุงอะไรบ้าง

3.2.1.3 จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือให้พร้อมล่วงหน้าจะได้ไม่เสียเวลา และตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ให้ครบถ้วนอยู่ในสภาพพร้อมใช้เสมอ

3.2.2 เตรียมจัดสภาพแวดล้อม การใช้สื่อการเรียนรู้บางประเภท ต้องจัดให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับสถานที่หรือห้องเรียนนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งที่เหมาะสมของเครื่องมือและวัสดุ อุปกรณ์ ระยะที่นั่งที่เหมาะสมของผู้เรียนหรือแสงภายในห้อง

3.2.3 เตรียมความพร้อมผู้เรียน ครูผู้สอนควรชี้แจงให้ผู้เรียนรู้เป้าหมายของการเรียนรู้ โดยใช้สื่อชิ้นนั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย และมีความพร้อมในการเรียนรู้จากสื่อชิ้นนั้น หรือในกรณีที่ผู้เรียนต้องใช้สื่อด้วยตนเอง ครูผู้สอนต้องแนะนำวิธีการใช้สื่อชิ้นนั้นด้วยที่สำคัญจะต้องบอกกับผู้เรียน ต้องทำกิจกรรมอะไรบ้าง เพื่อจะได้เตรียมตัวได้ถูกต้อง

3.2.4 ดำเนินการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนต้องพิจารณาว่าผู้เรียนมีปฏิกิริยาอย่างไร มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนหรือไม่ เพราะปฏิกิริยาของผู้เรียนเป็นตัวชี้วัดได้ว่าสื่อมีความเหมาะสมกับกิจกรรมและผู้เรียนเพียงใด นอกจากนี้ควรมีการใช้เครื่องมือหรือวิธีการต่างๆ ที่จะตรวจสอบว่าสื่อการเรียนรู้มีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด

3.2.5 ประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นการนำข้อมูลจากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ให้เกิดความชัดเจนว่า มีอุปสรรคจากการใช้สื่ออย่างไร มีความเหมาะสมกับกิจกรรมและผู้เรียนระดับใด การประเมินจะช่วยในการตัดสินใจเลือกใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป หรือปรับปรุงเพื่อพัฒนาเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

3.3 การพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้และในภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการนำแหล่งการเรียนรู้ที่มีในโรงเรียนมาใช้ในการประกอบการเรียนการสอน นพรัตน์ ทองแสง (2547, หน้า 34) ได้สรุปการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ดังนี้ จะเห็นได้ว่าการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพนั้น โรงเรียนต้องวางแผนเป็นอย่างดี โดยจะต้องมีการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการวิเคราะห์ประโยชน์ที่จะได้รับ มีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการประชุมปรึกษาหารือ และวางแผนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ร่วมกับผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้านในด้านต่าง ๆ และการวางแผนการสอนร่วมกันและมีการประเมินผลการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าเกิดการเรียนรู้และมีการประเมินผลการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการเรียนการสอนมากขึ้นเพียงใดและนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งหากวิธีการดำเนินการดังกล่าวก็จะทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 การใช้และสร้างเครือข่ายทางวิชาการ มีการร่วมกลุ่มทางวิชาการ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการเข้าร่วมการประชุม อบรมสัมมนา ทางด้านการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างเครือข่าย (อนงค์นุช คุณวงษา, 2555, หน้า 75) กล่าวว่า

3.4.1 ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การวางแผน และการแก้ปัญหาในการทำงาน

3.4.2 ครูมีการสนทนาทางวิชาการระหว่างเพื่อนครูด้วยกันภายในโรงเรียน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3.4.3 ครูมีการสนทนาทางวิชาการระหว่างเพื่อนครูด้วยกันภายนอกโรงเรียน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3.4.4 ผู้บริหารเปิดโอกาสและให้อิสระแก่ครูได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาวิชาการของครูผู้ช่วย การพัฒนาวิชาการตามความรับผิดชอบของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนา และใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้และสร้างเครือข่ายทางวิชาการจะเห็นได้ว่า การพัฒนาด้านวิชาการมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาและช่วยเหลือผู้สอนให้มีแนวทาง มีความรู้และทักษะที่จะช่วยสร้างสื่อ นวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งมีความสนใจและความถนัดแตกต่างกัน การพัฒนาวิชาการ มุ่งเน้นในเรื่องของการทำสื่อที่หลากหลาย สามารถคิดค้นนวัตกรรมขึ้นใหม่ หรือต่อยอดจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นได้ ทำให้ผู้เรียนจะได้รับความรู้ที่มีความน่าสนใจ มีคุณค่าและมีประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้จริงได้

4. ด้านการพัฒนาโรงเรียน

ด้านการพัฒนาโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ งานบริหารทั่วไป งานสนับสนุนวิชาการ งาน โครงการ หรือกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน

4.1 งานบริหารทั่วไป มีการดำเนินงานด้านสารสนเทศของโรงเรียน มีการจัดทำเอกสารทางการเงินตามโครงการเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ มีการด้านทุกการศึกษาของนักเรียน การบริหารงานทั่วไปเป็นภาระงานอีกงานหนึ่งที่เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ได้รับการกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้รับผิดชอบ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแห่งชาติ 2545 แต่ก็ไม่มีรายละเอียดในการปฏิบัติงานว่างานใดบ้างที่กำหนดไว้ในการบริหารส่วนนี้ แต่โดยความหมายแล้ว น่าจะมีความหมายและขอบเขตงานคล้ายกับงานธุรการตามงานบริหารแบบเดิม คือ เป็นงานที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อการสนับสนุนการสอน และงานบริหารด้านอื่น ๆ ให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย เช่น งานสารบรรณ งานอาคารสถานที่ การการบริหารงานอื่นๆ เป็นต้น (ชารี มณีศรี 2524, หน้า 44 อ้างถึงใน สมาน อัสวภูมิ 2549, หน้า 319) แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการกำหนดงาน และขอบเขตงานบริหารที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดงานบริหารออกเป็น 4 ด้าน ดังกล่าวมาแล้วหน่วยงานทางการศึกษาและโรงเรียนจึงกำหนดขอบข่ายในด้านนี้ด้วยตนเอง โดยจัดการะงานของโรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษาทั้งหมดที่ไม่สามารถจัดไว้ในงานสามงาน คือ งานด้านวิชาการ งานงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล เหล่านี้ให้จัดไว้ในงานการบริหารทั่วไป ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

- 4.1.1 งานสารบรรณ
- 4.1.2 งานประชาสัมพันธ์
- 4.1.3 งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
- 4.1.4 งานความสัมพันธ์กับชุมชน

4.2 งานสนับสนุนวิชาการ การบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อให้บริการแก่นักเรียน เช่น งานติดต่อประสานงานกับผู้ปกครอง เป็นต้น และงานที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น งานแนะแนว งานกิจกรรมนักเรียน งานอาหารกลางวัน งานรับส่งนักเรียน เป็นต้น (สมาน อัสวภูมิ 2549, หน้า 336) นักวิชาการทั้งของไทยและต่างประเทศ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปก็ไม่แตกต่างจาก

กรอบแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นมากนัก เช่น คิมบรอก และนัเนอร์ (1984, หน้า 70) ให้ความเห็นว่า งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง แต่มีส่วนในการส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนทางอ้อม เช่น งานทะเบียนเด็กในวัยเรียนในชุมชน งานรับสมัคร งานทะเบียน งานสุขภาพ และงานแนะแนว เป็นต้น

4.3 โครงการหรือกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนแยกงานนี้ไว้เฉพาะต่างหาก และมีผู้ดูแลโดยตรง เมื่อโรงเรียนได้รับงานโครงการพิเศษหรือกิจกรรมพิเศษมาจะได้มี ผู้รับผิดชอบงาน โดยตรง เช่น งานโครงการร่วมมือกับหน่วยงานอื่น งานฝากจากหน่วยงานอื่น งานเฉพาะกิจที่หน่วยงานอื่นขอความร่วมมือมา เป็นต้น งานเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่มีงบประมาณ สนับสนุน และไม่ค่อยมีคนรับผิดชอบโดยตรง โรงเรียนมักจะแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จึงไม่ทราบว่ามี ปัญหาอยู่ตรงไหน จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการพัฒนาโรงเรียนของครูผู้ช่วย หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน งานบริหารทั่วไป งานสนับสนุนวิชาการ และ งานโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน

5. ความสัมพันธ์กับชุมชน

ความสัมพันธ์กับชุมชน มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยสามารถประสานความร่วมมือ กับผู้ปกครองและชุมชน ได้อย่างเหมาะสมโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน การให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ การให้บริการชุมชน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวคือ บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นนอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้โรงเรียนขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (สำนักพัฒนาระบบบริหาร, 2545, หน้า 191) ได้กล่าวว่า การส่งเสริม ความเข้มแข็งของชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพการพัฒนาภารกิจของโรงเรียนและเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดเวลาทุกสถานที่ ตามสถานการณ์ครูและผู้บริหารต้องตระหนักว่า ความสัมพันธ์ระดับบุคคลจะพัฒนา เป็นความสัมพันธ์ระดับหน่วยงาน ดังนั้น การยอมรับในความเป็นคน เคารพในความคิด และพฤติกรรมของคนที่แตกต่างกัน และ จงปฏิบัติตนต่อคนอื่นเหมือนกับที่ตัวเองต้องการให้คนอื่นปฏิบัติ

ต่อต้าน ทรานส์ไคท์ตามที่ความสัมพันธ์ระดับบุคคลมีการพัฒนาต่อเนื่อง ก็จะก่อให้เกิดการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน

5.1 การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน (กมลพร บัณฑิตยานนท์, 2546, หน้า 294- 296) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เน้นความสำคัญระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสูงมาก โดยให้ทุกส่วนทุกฝ่ายในสังคมมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา โรงเรียนกับชุมชนให้เป็นที่ไปราบรื่นด้วยดี ครูควรปฏิบัติ ดังนี้

- 5.1.1 ศึกษาประวัติความเป็นมาของชุมชน
- 5.1.2 เรียนรู้วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน
- 5.1.3 ศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สถานภาพของครอบครัวในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาประโยชน์ในการเกื้อหนุนการจัดการเรียนการสอน
- 5.1.4 ทำความรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน
- 5.1.5 จัดกิจกรรมการสอนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เป็นการขยายโลกทัศน์เกี่ยวกับชุมชนให้กว้างขึ้น
- 5.1.6 จัดนักเรียนด้วยความเห็นชอบของโรงเรียนให้ออกไปบริการชุมชน ในโอกาสต่าง ๆ
- 5.1.7 นำเสนอโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ในการทำงานแก่นักเรียน
- 5.1.8 มอบหมายให้ผู้เรียนออกไปสำรวจข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับชุมชน
- 5.1.9 ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัด
- 5.1.10 ให้คำปรึกษา แนะนำ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่
- 5.1.11 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลทั่วไป มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกับชุมชน
- 5.1.12 ให้ข้อมูลคำแนะนำแก่ชุมชนเกี่ยวกับการใช้สถานที่ของโรงเรียน ในการทำกิจกรรมต่างๆของชุมชน
- 5.1.13 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนกับชุมชนจัดร่วมกัน อย่างเต็มความสามารถ
- 5.1.14 เข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นตามความเหมาะสม
- 5.1.15 ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และบริโภคทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนอย่างคุ้มค่า
- 5.1.16 ให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดงานประเพณี

5.2 การให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2544, หน้า 50) ได้อธิบายไว้ว่า การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ การยอมรับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของ โรงเรียนให้ชุมชนและโรงเรียนมีการยอมรับซึ่งกันและกันและปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ ชัยวัฒน์ บุญทริก (2545, หน้า 16) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า หมายถึง การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและรู้สึกที่ดีต่อกัน อันจะเป็นหนทางสำคัญให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนขณะเดียวกันก็เป็นหนทางให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น

5.3 การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ สรรพพร แดงสกุล (2545, หน้า 28-30) ได้กล่าวว่า การให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างดี คือการที่ให้ผู้ปกครองและครูร่วมมือกันในการจัดการเรียนรู้และสร้างสรรค์สัมพันธภาพที่ดี เพื่อให้เด็กนักเรียนประสบความสำเร็จทางการศึกษา ในฐานะครูคนแรกของลูก พ่อ แม่ ควรทำสิ่งต่อไปนี้

5.3.1 อ่านหนังสือร่วมกันกับลูก

5.3.2 กำหนดกิจกรรมประจำวันในครอบครัว

5.3.3 การใช้โทรศัพท์อย่างชาญฉลาด

5.3.4 สร้างความใกล้ชิดกับโรงเรียน

5.3.5 สร้างความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจแก่ลูก และได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า ในการประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ครู สามารถดำเนินการได้ดังนี้

5.3.5.1 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน

5.3.5.2 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีสิทธิมีเสียงในการตัดสินใจ

5.3.5.3 วางแผนเพื่อการประชุมร่วมกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง

5.3.5.4 สร้างการสื่อสารที่ดีระหว่างครูกับผู้ปกครองในระหว่างการประชุมครอบครัว และโรงเรียนมีหน้าที่จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เติบโตและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โรงเรียนที่ดีต้องให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนผู้ปกครองซึ่งมีหลัก

ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พอสรุปได้ดังนี้

5.3.5.4.1 จะต้องมีการศึกษาชุมชนอย่างละเอียดเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ ประชากร การประกอบอาชีพ ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรม เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงาน

5.3.5.4.2 โรงเรียนจะต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับชุมชนเพื่อเป็นแนวทางสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องของชุมชน

5.3.5.4.3 การดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือร่วมใจ เสียสละ เป็นกันเอง และต่อเนื่อง

5.4 การให้บริการชุมชน สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของการให้บริการแก่ชุมชนว่า การให้บริการแก่ชุมชน หมายถึง การบริการที่โรงเรียนให้กับชุมชนตามความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ ได้แก่ การให้บริการด้านข่าวสารข้อมูลวิชาการ ด้านอาชีพ การให้คำแนะนำ คำปรึกษาหารือ การให้บริการอาคารสถานที่ หรือวัสดุครุภัณฑ์ การให้บริการด้านสวัสดิการเพื่อแก้ปัญหา ด้านเศรษฐกิจ เช่น ที่พักผ่อนหย่อนใจ สนามกีฬา สหกรณ์ร้านค้า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ประจำหมู่บ้าน ร้านตัดผม น้ำสะอาด เป็นต้น โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

5.4.1 กำหนดแนวทางในการให้บริการชุมชน

5.4.2 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการให้บริการแก่ชุมชน

5.4.3 ให้บริการด้านอาคารสถานที่โดยยึดระเบียบการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน

5.4.4 บริการด้านความรู้และวิชาการแก่ชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น อบรมให้ความรู้เรื่องการประกอบอาชีพ

5.4.5 ให้บริการด้านบุคลากรแก่ชุมชนในโอกาสต่างๆ

5.4.6 ให้บริการด้านวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ

5.4.7 อำนวยความสะดวก รวดเร็ว ในการติดต่องานต่าง ๆ ที่โรงเรียน

5.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สุกิจ แดงมีแสง และยงยุทธ อิมอุไร (2546, หน้า 71) ได้กล่าวถึง การแลกเปลี่ยนความรู้ว่า มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้สมาชิกในองค์กรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การพิมพ์เผยแพร่ การบรรยาย การสาธิต การประชุม การอบรม การสัมมนา การฝึกทักษะ บดินทร์ วิจารย์ (2547, หน้า 46) ได้ให้ความหมายว่า การแบ่งปัน การแลกเปลี่ยนเผยแพร่ กระจาย ถ่ายโอนความรู้ ซึ่งมีหลายรูปแบบและหลายช่องทาง เช่น การจัดงานสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การสอนงาน หรือในรูปแบบอื่น ๆ ที่มีการพลปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน หรือมีการถ่ายโอนความรู้ในลักษณะเสมือนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระบบ E-Learning เป็นต้น (อัญชุลี อุดรกิจ , 2557, หน้า 48-69)

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีความสนใจและเลือกตัวแปรในการวิจัยที่คาดว่า มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ได้แก่

เพศ หมายถึง เพศของครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกเป็นเพศชายและเพศหญิง ซึ่งสังคมไทย ในปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์และความหลากหลายทางวัฒนธรรม แล้วก็ตาม แต่วัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี และค่านิยมของคนไทยเกี่ยวกับเรื่องเพศชาย และเพศหญิงยังมีอยู่ ดังนั้น ทักษะคติ ความคิด ค่านิยมของแต่ละเพศในการปฏิบัติงานใด ๆ ย่อมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ ศักดิ์แก้ว (2534, หน้า 110 -112) ได้ศึกษา พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความต้องการของครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า ครู อาจารย์ชายมีความต้องการพฤติกรรมผู้นำ แบบมิตติกิจสัมพันธ์ และมีมิติมิตรสัมพันธ์สูงกว่า ครู อาจารย์หญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสอดคล้องกับ มาร์ต พลอัน ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า ด้านการพัฒนาทางวิชาการ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ

ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การจำแนกขนาดโรงเรียน โดยการใช้จำนวนนักเรียนเป็นตัวกำหนดขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งขนาดของโรงเรียน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับระบบในการจัดการของโรงเรียนว่ามีความพร้อมและมีระเบียบแบบแผนมากน้อยเพียงใด มีสื่อเทคโนโลยี ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้อาจมีคุณภาพและความครบถ้วนหรือไม่ หากโรงเรียนมีขนาดใหญ่มากเท่าใด ความพร้อมทั้งในเรื่องระบบภายในโรงเรียนและสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ก็จะมีเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งมีความสอดคล้องกับ อัญชุลี อุดรกิจ (2557) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ในแต่ละขนาด พบว่า ข้าราชการครู มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และ วิภาดา สายประเสริฐ (2552) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของ ครูผู้ช่วยใน โรงเรียนชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในแต่ละขนาด พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยใน โรงเรียนชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จันเพชร ดायังหยุด (2556) ได้ทำการศึกษา สภาพและปัญหาในการปฏิบัติตน และการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยใน โรงเรียนชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า 1) สภาพในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนชั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ปัญหาในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียน ชั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

อัญชลี อุดรกิจ (2557) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนา โรงเรียน รองลงมา คือ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านการพัฒนาวิชาการ ส่วนปัญหา ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

วิภาดา สายประเสริฐ (2552) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาในการปฏิบัติตน และ การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยใน โรงเรียนชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยภาพรวมพบว่า 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาวิชาการ ด้านการพัฒนาโรงเรียน และด้านความสัมพันธ์ กับชุมชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพ การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยใน โรงเรียนชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณา

รายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาวิชาการ ด้านการพัฒนาโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุทธชัย เสริมพงษ์ (2554) ได้ศึกษา การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา การปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน และระดับน้อย 1 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ด้านที่มีปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาทางวิชาการ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ส่วนด้านที่มีปัญหาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยมีแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานในแต่ละด้านจากการวิเคราะห์ความหมายเชิงเนื้อหาที่ได้สัมภาษณ์ครูผู้ดูแลการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย

สะอาด จุลทรศน์ (2550) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการและแนวทางการพัฒนาตามเกณฑ์ประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วยของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและแนวทางการพัฒนาตามเกณฑ์ประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และระดับช่วงชั้นที่สอน โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้ช่วยในโรงเรียนขั้นพื้นฐานผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการและแนวทางการพัฒนาตามเกณฑ์ประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการพัฒนาตนเองในระดับมากทั้งด้านการปฏิบัติตน และด้านการปฏิบัติงาน และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับระหว่างครูผู้ช่วยที่มีเพศ ขนาดของโรงเรียน และระดับช่วงชั้นที่สอนที่ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

บริทิงแฮม (1998) ได้สรุป ลักษณะการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ที่ประสบผลสำเร็จ ดังนี้ ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและเป็นความคาดหวังที่สำคัญ

ที่จะทำให้ห้องเรียนมีคุณภาพและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ ครูจะต้อง
 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนว่าจะสอนอะไร สอนอย่างไร
 และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างไร สิ่งที่ผู้ปกครองต้องตระหนัก คือ
 การเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมด้านอารมณ์ สังคม และความจำเป็นขั้นพื้นฐาน
 ในการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนที่เข้มแข็ง ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน
 จะเป็นตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

กัลเดอรอน (1992) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของครูที่สอนได้ดีเยี่ยม
 ในทัศนะของนักเรียน เพื่อนครู และผู้บริหาร โรงเรียนในเขตวิทยาลัยลอซเองเจดิส ผลการศึกษา
 พบว่า นักเรียน ครู และผู้บริหาร โรงเรียนมีความคิดเห็นตรงกัน โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับคุณภาพ
 หรือลักษณะที่ดี 3 ลักษณะ คือ ลักษณะการสอนที่ดี ลักษณะเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่ดี และลักษณะ
 เกี่ยวกับอาชีพครู ผลการศึกษาไม่พบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของทั้งสามกลุ่ม
 แต่กลับพบความคิดเห็นที่ตรงกันของประชากรทั้งสามกลุ่ม

แฮร์ริส (1998) ได้ศึกษา ลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
 ในเมืองนิมิเบียกับชุมชน โดยมีกรอบความคิดว่าความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน
 มีส่วนร่วมส่งเสริมคุณภาพการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการ
 ของชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ก่อนที่นิมิเบียทำความตกลงร่วมมือกับประเทศในทวีปยุโรป
 ชุมชนจะเป็นองค์กรที่มีบทบาทโดยตรงในการดูแลการจัดการศึกษา โดยจะฝึกอบรมเยาวชน
 ให้ทำงานร่วมมือร่วมมือกับโรงเรียน ภายหลังจากมีการนำระบบการจัดการศึกษาจากยุโรปมาใช้
 ในช่วงต้นศตวรรษที่ 18 ทำให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาลดลง แต่มีบุคคลที่มี
 ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพ การเรียนการสอนเข้ามามีบทบาทหน้าที่แทน ในช่วงนั้น
 กระทรวงศึกษาธิการของนามิเบียได้กำหนดเป้าหมายให้ทุกหน่วยงานเข้ามามีบทบาทร่วมกัน
 ในการจัดการศึกษา และยังคงเน้นบทบาทสำคัญของชุมชนในการจัดการศึกษา

คีย์ส (1997) ได้ศึกษา ทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน ครูและนักเรียน เกี่ยวกับปัญหา
 ทางพฤติกรรม 6 ด้าน ได้แก่ ปัญหาการปฏิบัติตนในชั้นเรียน ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ปัญหา
 การลักขโมย ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหาเกี่ยวกับพกพาและไอซ์อาวูธ พฤติกรรมที่ก่อให้เกิด
 ปัญหาอื่น ๆ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหาร โรงเรียน ครูและนักเรียนซึ่งอยู่ในตำแหน่งและฐานะ
 ที่แตกต่างกันมีทัศนะต่างกัน และยังพบว่า ความแตกต่างระหว่างเพศของบุคคลในตำแหน่ง
 ฐานะเดียวกันมีส่วนให้ทัศนะแตกต่างกันด้วย

แซนเดอร์ (2002) ได้ศึกษา ความต้องการร่วมมือและการเพิ่มการสื่อสารระหว่างบ้าน
 กับโรงเรียน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของการเรียนของนักเรียนแอฟริกัน-อเมริกัน โดยจัดรายวิชา

ที่เกี่ยวข้องกับการลงมือปฏิบัติเพื่อเพิ่มพูนความร่วมมือ โครงการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามขั้นตอน 4 ขั้น คือ ปัญหาการสำรวจการลงมือปฏิบัติและการประเมินผล ผลการศึกษาพบว่าเมื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การพัฒนาการจัดการศึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาการศึกษาทุกขั้นตอน คณะกรรมการโรงเรียนขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ เพราะประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายที่คัดเลือกมาจากชุมชนแต่คณะกรรมการโรงเรียนยังให้ความร่วมมือกับโรงเรียนได้ไม่เต็มที่เนื่องจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและการประชุมของคณะกรรมการโรงเรียนมีน้อย ปัญหาที่กล่าวมานี้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาความร่วมมือของคณะกรรมการโรงเรียนขั้นพื้นฐานและจะส่งผลถึงการบริหารที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

บราวน์ (2002) ได้ศึกษา ปรับปรุงวิธีสอนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ โดยเน้นศึกษา การรับรู้ของครูเกี่ยวกับอิทธิพลข้อวิจัยปฏิบัติการที่มีต่อแนวความคิดในการปฏิบัติการใช้ และการรับรู้ผลกระทบของความคิดดังกล่าวต่อการปฏิบัติการสอน การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา การรับรู้ 4 ประเด็น ได้แก่ บทบาทของครู ความรู้ของครูเกี่ยวกับการสอน การปฏิบัติการสอน และผลสะท้อนต่อการปฏิบัติการสอน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต ในห้องเรียน และจากผลงานของครูและนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการรับรู้ทั้ง 4 ประเด็น เปลี่ยนแปลงไป การเข้าร่วมทุกขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการทำครูได้มีโครงสร้างในด้านวิธีการ สำหรับการนำไปใช้และการวิเคราะห์กระบวนการสอนและการเรียนรู้ ทั้งนี้ การกำหนด โครงสร้างดังกล่าวช่วยชี้แนะให้ครูได้เก็บรวบรวมข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูลและการสะท้อนผล อย่างเป็นระบบผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยของ Brown แล้ว สรุปว่า วิธีการสอน โดยใช้ การวิจัยปฏิบัติการโดยเน้นศึกษาการรับรู้ของครู พบว่า ครูมีการรับรู้ทั้ง 4 ประเด็น เปลี่ยนแปลงไป การเข้าร่วมทุกขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการทำให้ครูได้มีโครงสร้างในด้านวิธีการสำหรับการนำไปใช้ และการวิเคราะห์กระบวนการสอนและการเรียนรู้

จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า เป็นการศึกษาสภาพและปัญหา รวมถึงความต้องการ ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและสังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษา โดยศึกษาปัญหาการปฏิบัติด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาวิชาการ ด้านการพัฒนาโรงเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ระดับน้อย

แต่ตามรายด้าน พบว่า ปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาทางวิชาการ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียน สังกัดการศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ยังไม่มีผลปรากฏ ทำให้ไม่สามารถค้นหางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ได้โดยตรง จึงใช้การเทียบเคียงผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยและบุคลากรทางการศึกษามาประกอบให้การอภิปรายชัดเจน ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยใน โรงเรียนสังกัดการศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลให้โรงเรียนรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยใน โรงเรียนสังกัดการศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย เพื่อหาแนวทางการแก้ไข ปัญหา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 145 คน

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้ช่วยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 145 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสอบถาม ได้แก่ ครูผู้ช่วยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ เครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, หน้า 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 107 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียนเป็นเกณฑ์

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ครูผู้ช่วย (คน)	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	37	27
ขนาดกลาง	54	40
ขนาดใหญ่	54	40
รวม	145	107

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่รวบรวมจากครูผู้ช่วยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 107 คน แบ่งออกเป็น 2 ตอน และตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อขอแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จากครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 4 คน รายละเอียดของแบบสอบถามมีดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศและขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาวิชาการ ด้านการพัฒนาโรงเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

การตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยเรียงลำดับจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามแนวของ ลิเคิร์ต (1976, หน้า 90-95) ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาวิชาการ ด้านการพัฒนาโรงเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมีผู้ถูกสัมภาษณ์ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 4 คน แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการขอเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ตามแนวทางการปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 65)

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารต่าง ๆ และศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากงานที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างแบบสอบถามโดยพัฒนาจากแนวคิดทฤษฎีที่ศึกษา แล้วนำเสนอประธานที่ปรึกษางานวิจัย พิจารณาตรวจสอบเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

4. ร่างแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ปล่อยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

4.1 ดร. สุกิจ โพธิ์ศิริ	อาจารย์พิเศษ ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.2 ดร. บุญยกุล หัตถกิจ	อาจารย์พิเศษภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.3 นางสาวรายา ปัญจมานนท์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกวัด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

นำแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Index of objective congruency: IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นและกำหนดให้มีแบบเลือกตอบ คือ ระดับความสอดคล้อง และระดับความครอบคลุม และช่องข้อเสนอแนะ โดยกำหนดให้คำนำหน้า ดังนี้

ให้ค่าน้ำหนัก +1 หมายถึง แน่ใจข้อคำถามมีความสอดคล้อง/ มีความครอบคลุมเนื้อหา
 ให้ค่าน้ำหนัก 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง/ มีความครอบคลุมเนื้อหา
 ให้ค่าน้ำหนัก -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง/ ไม่มีความครอบคลุม
 เนื้อหา

จากนั้นนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม
 กับวัตถุประสงค์ (Index of objective congruence: IOC) และคัดเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ .67 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและเสนอประธาน
 ที่ปรึกษางานนิพนธ์

6. นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอน
 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination
 power) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

6.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยหาความสัมพันธ์ของคะแนน
 รายข้อกับคะแนนโดยรวม (Item-total correlation) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
 ทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .39-77

6.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีสัมประสิทธิ์
 อัลฟา (Alpha coefficient) ตามแบบของ ครอนบาค (1990, หน้า 202 – 204) ได้ค่าความเชื่อมั่น
 ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .97

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วนำเสนอกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจ
 พิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน
 ของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
 ประกอบด้วย

- 1.1 การสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ และทำการจดบันทึกการสนทนา
- 1.2 เครื่องบันทึกเสียง ที่นำไปบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล

รายละเอียด

- 1.3 กล้องบันทึกภาพนิ่ง เก็บบรรยากาศขั้นตอนและกระบวนการสัมภาษณ์
- 1.4 กรอบคำสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ขนาดโรงเรียนที่ผู้ให้สัมภาษณ์ปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก
 โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดโรงเรียนขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ครอบคลุมในด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านการพัฒนาโรงเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.1 สรุบบัญชีปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยนำปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาการปฏิบัติงาน สูงที่สุด 2 ลำดับแรกในแต่ละด้าน

2.2 ตั้งคำถามเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งครอบคลุมด้านการปฏิบัติงาน

2.3 เสนอร่างแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาความสมบูรณ์ของประเด็นคำถาม จำนวนภาษาที่ใช้ ความถูกต้องและความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.4 จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

1.1 ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารจัดการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บและรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม โดยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และส่งแบบสอบถามไปยัง โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมซองเปล่าติดแสตมป์จำหน่ายซองถึงผู้วิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถาม กลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยให้ครูผู้ช่วยตอบแบบสอบถามและส่งคืนผู้วิจัยภายในเวลาที่กำหนด จำนวน 107 ฉบับ และได้รับคืนกลับมา จำนวน 107 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 คือ โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่นอกเขตอำเภอเมือง จำนวน 1 คน โรงเรียน

ที่มีขนาดกลางในเขตอำเภอเมือง จำนวน 2 คน และโรงเรียนที่มีขนาดเล็กนอก เขตอำเภอเมือง จำนวน 1 คน รวมจำนวน 4 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่

(Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 วิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scales) เรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามแนวคิดของ ลิเคิ์ท (1976, หน้า 234) กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

การแปลความหมายคะแนนได้กำหนดเกณฑ์ความหมายของคะแนนเฉลี่ยของคำตอบ โดยอาศัยแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 121) และแปลความของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

1.00-1.50 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.51-2.50 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

2.51-3.50 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

3.51-4.50 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

4.51-5.00 หมายถึง ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งครอบคลุมด้านการปฏิบัติงาน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้ช่วย จำนวน 4 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 2.1 ผู้วิจัยอ่านข้อมูลทั้งหมด แล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล
- 2.2 นำข้อความของผู้ให้ข้อมูลมาจัดกลุ่มคำ (Phase) โดยเน้นข้อความที่เป็นประเด็นเดียวกันของแต่ละบุคคล
- 2.3 อ่านทบทวนกลุ่มคำที่จัดกลุ่มแล้วอีกครั้งจนเข้าใจ
- 2.4 วิเคราะห์โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (Inductive method) คือ พิจารณาความเหมือนกัน ความแตกต่างกันและความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุป แล้วบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 โดยจำแนกตามตัวแปรเพศและขนาดโรงเรียน
2. วิเคราะห์ระดับปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานครูผู้ช่วยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน โดยใช้การทดสอบสมมติฐาน การวิจัยใช้ค่าสถิติที (t -test)
4. เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานครูผู้ช่วยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน โดยใช้ การวิเคราะห์การแปรปรวน (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')
5. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของ ครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งครอบคลุม ด้านการปฏิบัติงาน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 ผู้ดูแลการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย ผู้วิจัยวิเคราะห์ ข้อมูลดังนี้

5.1 ผู้วิจัยอ่านข้อมูลทั้งหมด แล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล

5.2 นำข้อความที่ผู้ให้ข้อมูลมาจัดกลุ่มคำ (Phase) ที่เป็นประเด็นเดียวกัน แล้วขีดเส้นเน้นคำ หรือข้อความนั้น ๆ ในแต่ละบุคคล

5.3 อ่านทบทวนกลุ่มคำทั้งหมดที่จัดกลุ่มไว้ จนเข้าใจกับความคิดของผู้ให้ข้อมูล

5.4 วิเคราะห์โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (Inductive method) คือ พิจารณาความเหมือนกัน ความแตกต่างกันและความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุป แล้วบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อระดับในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อระดับในการวิจัย ดังนี้

\bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ย

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

SS หมายถึง ผลรวมยกกำลังสอง

MS หมายถึง ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน

F หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้ใน F -distribution

p หมายถึง ค่าความน่าจะเป็นของสถิติที่ใช้ทดสอบที่คำนวณได้

df หมายถึง ชั้นของความเป็นอิสระ

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามตัวแปร เพศ และ ขนาดของโรงเรียน

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามตัวแปร

	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	39	36.45
	หญิง	68	63.55
รวม		107	100.00
2. ขนาดโรงเรียน	ขนาดเล็ก	27	25.24
	ขนาดกลาง	40	37.38
	ขนาดใหญ่	40	37.38
รวม		107	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ส่วนใหญ่เพศหญิง จำนวน 68 คน (ร้อยละ 63.55) เพศชาย จำนวน 39 คน (ร้อยละ 36.45) และเมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ 40 คน (ร้อยละ 37.38) โรงเรียนขนาดกลาง 40 คน (ร้อยละ 37.38) และโรงเรียนขนาดเล็ก 27 คน (ร้อยละ 25.24)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้ช่วย โดยรวมและรายด้าน สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและแปลผลโดยการบรรยายปรากฏดังตารางที่ 3-8

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาในการปฏิบัติงาน	$n = 107$			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการจัดการเรียนรู้	3.07	0.30	ปานกลาง	5
2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน	3.07	0.47	ปานกลาง	3
3. ด้านการพัฒนาทางวิชาการ	3.24	0.55	ปานกลาง	2
4. ด้านการพัฒนาโรงเรียน	3.06	0.31	ปานกลาง	4
5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	3.31	0.56	ปานกลาง	1
รวม	3.17	0.41	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ และด้านการพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
ด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวมและรายข้อ

ด้านการจัดการเรียนรู้	n = 107			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.17	0.52	ปานกลาง	2
2. การวางแผนร่วมกับเพื่อนครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3.07	0.51	ปานกลาง	4
3. การออกแบบการเรียนรู้และนำผลการออกแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.05	0.48	ปานกลาง	7
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.01	0.52	ปานกลาง	9
5. การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ	3.17	0.50	ปานกลาง	1
6. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้	2.96	0.58	ปานกลาง	10
7. การนำผลการวิจัยมาพัฒนาแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียน	3.07	0.56	ปานกลาง	5
8. การประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย	3.09	0.52	ปานกลาง	3
9. การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	3.03	0.38	ปานกลาง	8
10. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.06	0.43	ปานกลาง	6
รวม	3.07	0.30	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ มีปัญหา

การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ การใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ

ปัญหาด้านการพัฒนาผู้เรียน	n = 107			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	3.14	0.72	ปานกลาง	9
2. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม	3.17	0.61	ปานกลาง	4
3. การจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรมในกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	3.16	0.66	ปานกลาง	6
4. การจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน	3.27	0.62	ปานกลาง	1
5. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง	3.21	0.66	ปานกลาง	2
6. การจัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	3.16	0.66	ปานกลาง	7
7. การให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาทั้งด้านการเรียนและปัญหาส่วนตัว	3.12	0.75	ปานกลาง	10
8. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรัก ความสามัคคี ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน	3.18	0.63	ปานกลาง	3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัญหาด้านการพัฒนาผู้เรียน	<i>n</i> = 107			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
9. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือก กิจกรรมการเรียนการสอนตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน	3.15	0.70	ปานกลาง	8
10. การดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ได้อย่างสม่ำเสมอ	3.17	0.69	ปานกลาง	5
รวม	3.17	0.47	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยใน โรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ
มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย
จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม
ความรัก ความสามัคคี ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
ด้านการพัฒนาวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

ปัญหาด้านการพัฒนาวิชาการ	<i>n</i> = 107			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การพัฒนาสื่อการเรียนโดยใช้กระบวนการ วิเคราะห์หลักสูตรและข้อมูลการศึกษา ของโรงเรียน	3.26	0.72	ปานกลาง	3

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ปัญหาด้านการพัฒนาวิชาการ	n = 107			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
2. การมีการร่วมมือกับคณะครูและผู้บริหาร ในการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ	3.15	0.71	ปานกลาง	10
3. การส่งเสริมและการจัดบริการแนะแนวทาง ด้านการศึกษา ด้านอาชีพผู้เรียน	3.26	0.77	ปานกลาง	6
4. การเผยแพร่สื่อการเรียนที่ผลิต ตลอดจนเทคนิค และวิธีการใช้ให้แก่ครูหรือบุคลากรอื่น ในโรงเรียน	3.27	0.73	ปานกลาง	2
5. การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ทั้งในและนอกสถานศึกษา	3.26	0.72	ปานกลาง	4
6. การนำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาเป็นสื่อ ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม	3.26	0.72	ปานกลาง	5
7. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.23	0.75	ปานกลาง	7
8. การใช้นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีมาเป็นสื่อ การเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม	3.21	0.74	ปานกลาง	8
9. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกิจกรรม การเรียนรู้	3.17	0.73	ปานกลาง	9
10. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.30	0.69	ปานกลาง	1
รวม	3.24	0.55	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาทางวิชาการ โดยรวมและรายข้อ มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเผยแพร่สื่อการเรียนที่ผลิต ตลอดจนเทคนิค และการพัฒนาสื่อการเรียนโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรและข้อมูลการศึกษาของโรงเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
ด้านการพัฒนาโรงเรียนโดยรวมและรายข้อ

ปัญหาด้านการพัฒนาโรงเรียน	n = 107			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การมีส่วนร่วมวางแผนและดำเนินงาน โครงการในการพัฒนาโรงเรียน อย่างมีระบบ	3.07	0.54	ปานกลาง	6
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน การพัฒนางานในโรงเรียน	3.04	0.47	ปานกลาง	8
3. การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ของการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงพัฒนา ให้ดียิ่งขึ้น	3.12	0.51	ปานกลาง	1
4. การมีส่วนร่วมในการวางแผน และดำเนินงานสนับสนุนวิชาการ	3.07	0.57	ปานกลาง	5
5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน	2.99	0.52	ปานกลาง	10
6. การมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ให้สถานศึกษา	3.07	0.47	ปานกลาง	4
7. การร่วมรับผิดชอบผลที่จะเกิดขึ้น จากการปฏิบัติงานของโรงเรียน	3.11	0.57	ปานกลาง	2
8. การจัดทำรายงานและสรุปผล การดำเนินโครงการประจำปีที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาโรงเรียน	3.05	0.50	ปานกลาง	7
9. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโครงการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน	3.10	0.51	ปานกลาง	3
10. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาโรงเรียน	3.01	0.56	ปานกลาง	9
รวม	3.06	0.31	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ของการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น การร่วมรับผิดชอบผลที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	<i>n</i> = 107			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของชุมชน	3.38	0.68	ปานกลาง	2
2. การให้บริการข่าวสารที่เป็นองค์ความรู้แก่ชุมชน	3.35	0.70	ปานกลาง	4
3. การมีการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างครูกับผู้ปกครอง	3.23	0.77	ปานกลาง	10
4. การมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็นในการแก้ปัญหาของชุมชน	3.36	0.74	ปานกลาง	3
5. การจัดกิจกรรมเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	3.29	0.70	ปานกลาง	8
6. การขอความร่วมมือในการสอดส่องดูแลความประพฤติของผู้เรียนจากผู้ปกครองและชุมชน	3.35	0.72	ปานกลาง	5
7. การร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ	3.72	0.72	ปานกลาง	1
8. การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	3.32	0.72	ปานกลาง	7
9. การพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	3.33	0.70	ปานกลาง	6

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	<i>n</i> = 107			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
10. การจัดการบริการการศึกษาและแนะแนวให้ความรู้แก่ชุมชนด้านอาชีพ	3.24	0.75	ปานกลาง	9
รวม	3.31	0.56	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัญหากการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมและรายข้อ มีปัญหากการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของชุมชน และการมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็น ในการแก้ปัญหาของชุมชน ตามลำดับ

การเปรียบเทียบปัญหากการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ซึ่งได้แก่ เพศชายและเพศหญิง ใช้การวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (*t*-test) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและแปลผล โดยการบรรยายปรากฏดังในตารางที่ 9-10

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการปฏิบัติงาน ของครูผู้ช่วย	เพศชาย				เพศหญิง			
	n = 39		ระดับ	อันดับ	n = 68		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD			\bar{X}	SD		
1. ด้านการจัดการเรียนรู้	3.00	0.22	ปานกลาง	5	3.11	0.33	ปานกลาง	4
2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน	3.20	0.44	ปานกลาง	3	3.16	0.49	ปานกลาง	3
3. ด้านการพัฒนา ทางวิชาการ	3.30	0.59	ปานกลาง	2	3.20	0.52	ปานกลาง	2
4. ด้านการพัฒนาโรงเรียน	3.09	0.31	ปานกลาง	4	3.05	0.32	ปานกลาง	5
5. ด้านความสัมพันธ์ กับชุมชน	3.33	0.62	ปานกลาง	1	3.30	0.53	ปานกลาง	1
รวม	3.18	0.41	ปานกลาง		3.16	0.41	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน ดังนี้

เพศชาย ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับค่าเฉลี่ย
จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านพัฒนาทางวิชาการ
และด้านการพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ

เพศหญิง ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับค่าเฉลี่ย
จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านพัฒนาทางวิชาการ และ
ด้านการพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการปฏิบัติงาน ของครูผู้ช่วย	เพศชาย		เพศหญิง		<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>n</i> = 39		<i>n</i> = 68			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการจัดการเรียนรู้	3.00	0.22	3.11	0.33	-1.81	.07
2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน	3.20	0.44	3.16	0.49	0.45	.65
3. ด้านการพัฒนาทางวิชาการ	3.30	0.59	3.20	0.52	0.93	.35
4. ด้านการพัฒนาโรงเรียน	3.09	0.31	3.05	0.32	0.78	.44
5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	3.33	0.62	3.30	0.53	0.20	.84
รวม	3.18	0.41	3.16	0.41	0.27	.79

จากตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ พบว่า
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน
ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อผลการทดสอบ *F*-test
มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยทำการทดสอบรายคู่ภายหลังด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) แล้วนำเสนอ
ในรูปแบบตารางและแปลผลโดยการบรรยายปรากฏ ดังในตารางที่ 11-12

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ปัญหาการปฏิบัติงานของครู ผู้ช่วย	ขนาดสถานศึกษา											
	ขนาดเล็ก <i>n</i> = 27				ขนาดกลาง <i>n</i> = 40				ขนาดใหญ่ <i>n</i> = 40			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการจัดการเรียนรู้	3.21	0.32	ปานกลาง	5	3.20	0.19	ปานกลาง	4	2.84	0.22	ปานกลาง	1
2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน	3.47	0.32	ปานกลาง	3	3.42	0.36	ปานกลาง	3	2.73	0.29	ปานกลาง	4
3. ด้านการพัฒนาทางวิชาการ	3.71	0.46	มาก	2	3.45	0.31	ปานกลาง	1	2.71	0.30	ปานกลาง	5
4. ด้านการพัฒนาโรงเรียน	3.33	0.33	ปานกลาง	4	3.13	0.19	ปานกลาง	5	2.82	0.20	ปานกลาง	2
5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	3.85	0.51	ปานกลาง	1	3.45	0.33	ปานกลาง	2	2.81	0.30	ปานกลาง	3
รวม	3.52	0.33	ปานกลาง		3.33	0.25	ปานกลาง		2.78	0.24	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติของครูผู้ช่วยใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดเล็ก ค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และ ระดับปานกลาง 4 ข้อ เมื่อเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ และด้านการพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ

ขนาดกลาง ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านการพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ

ขนาดใหญ่ ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาโรงเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามลำดับ

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของ

ครูผู้ช่วยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาในการปฏิบัติงาน ของครูผู้ช่วย	แหล่ง ความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	3.40	1.70	29.14*	.00
	ภายในกลุ่ม	104	6.07	0.06		
	รวม	106	9.47			
2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	12.72	6.36	61.27*	.00
	ภายในกลุ่ม	104	10.79	0.10		
	รวม	106	23.51			
3. ด้านการพัฒนา ทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	19.11	9.56	77.87*	.00
	ภายในกลุ่ม	104	12.76	0.12		
	รวม	106	31.87			

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ปัญหาในการปฏิบัติงาน ของครูผู้ช่วย	แหล่ง ความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
4. ด้านการพัฒนาโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.61	2.31	41.68*	.00
	ภายในกลุ่ม	104	5.76	0.06		
	รวม	106	10.37			
5. ด้านสัมพันธ์กับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	18.94	9.47	67.99*	.00
	ภายในกลุ่ม	104	14.49	0.14		
	รวม	106	33.43			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	10.39	5.19	71.32*	.00
	ภายในกลุ่ม	104	7.57	0.07		
	รวม	106	17.96			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างของปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังตารางที่ 13-18

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ โดยรวม

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก 3.52	ขนาดกลาง 3.33	ขนาดใหญ่ 2.79
ขนาดเล็ก	3.52	-	0.19*	0.73*
ขนาดกลาง	3.33		-	0.54*
ขนาดใหญ่	2.79			-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลางกับขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก 3.21	ขนาดกลาง 3.20	ขนาดใหญ่ 2.84
ขนาดเล็ก	3.21	-	0.01	0.37*
ขนาดกลาง	3.20		-	0.36*
ขนาดใหญ่	2.84			-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่

และขนาดกลางกับขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการพัฒนาผู้เรียน

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.47	3.42	2.73
ขนาดเล็ก	3.47	-	0.05	0.74*
ขนาดกลาง	3.42		-	0.69*
ขนาดใหญ่	2.73			-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลางกับขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการพัฒนาวิชาการ

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.71	3.45	2.71
ขนาดเล็ก	3.71	-	0.26*	1.00*
ขนาดกลาง	3.45		-	0.74*
ขนาดใหญ่	2.71			-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 16 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลางกับขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการพัฒนาโรงเรียน

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.33	3.13	2.82
ขนาดเล็ก	3.33	-	0.20*	0.51*
ขนาดกลาง	3.13		-	0.31*
ขนาดใหญ่	2.82			-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 17 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลางกับขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ขนาดสถานศึกษา	\bar{X}	ขนาดเล็ก 3.85	ขนาดกลาง 3.45	ขนาดใหญ่ 2.81
ขนาดเล็ก	3.85	-	0.40*	1.04*
ขนาดกลาง	3.45		-	0.64*
ขนาดใหญ่	2.81			-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 18 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลางกับขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

จากการวิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยวิเคราะห์ระดับปัญหาในการปฏิบัติงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านการพัฒนาโรงเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยนำปัญหาที่มีระดับค่าเฉลี่ยของปัญหาการปฏิบัติงานสูงสุด 3 อันดับแรกในแต่ละด้านมาวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 4 คน เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 สัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 1-25 มีนาคม 2560 จากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทาง

การแก้ปัญหา ผู้วิจัยอ่านทำความเข้าใจข้อความ เพื่อนำประเด็นสำคัญมาจัดกลุ่มคำ โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) หรือการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (Inductive method) พิจารณาความเหมือน ความแตกต่างและความสัมพันธ์ของข้อมูล และนำมาหาข้อสรุปแล้วบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง สรุปเป็นแนวทางการแก้ปัญหา ดังนี้

1. ปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้

ประเด็นปัญหาที่ 1 การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ 1) โรงเรียนจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาปรับใช้ 2) จัดหาคู่มือหรือแม่แบบในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครูผู้ช่วย 3) ผู้ดูแลหรือครูผู้รับผิดชอบต้องกระตุ้นให้ครูผู้ช่วยศึกษาเรียนรู้การทำวิจัยอย่างสม่ำเสมอ

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น โรงเรียนจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาปรับใช้จากครูโรงเรียนวัดหนองแหวน ดังนี้

“โรงเรียนควรมีการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน”

“ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้” (พิชามณญ์ ตากมัจฉา, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น จัดหาคู่มือหรือแม่แบบในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครูผู้ช่วยจากครูโรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า ดังนี้

“จัดหาคู่มือที่เป็นแนวทางการทำวิจัยในชั้นเรียน”

“ผู้บริหารหรือบุคลากรที่มีประสบการณ์ต้องมีตัวอย่างรูปแบบการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจนถูกต้อง” “พาคครูผู้ช่วยไปศึกษาดูงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” (ณรงค์ศักดิ์ ะโร, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น ผู้ดูแลหรือครูผู้รับผิดชอบต้องกระตุ้นให้ครูผู้ช่วยศึกษาเรียนรู้การทำวิจัยอย่างสม่ำเสมอจากครูโรงเรียนสฤติเดช ดังนี้

“ติดตามประเมินผลการทำวิจัยในชั้นเรียน”

“แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกัน”

“สืบค้นข้อมูลด้วยตัวเอง”

“หมั่นศึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนจากแหล่งเรียนรู้อื่น” (สุทธาวาล ช่างใหญ่, สัมภาษณ์)

ประเด็นปัญหาที่ 2 การใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีแนวทางการแก้ปัญหา คือ 1) จัดอบรมเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน 3) ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบ

ในการพัฒนาครูผู้ช่วยจัดหาผู้มีความสามารถมาให้แนวทางในการปฏิบัติ 4) ผู้บริหารส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายภายในโรงเรียน

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น จดอบรมเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายจากครูโรงเรียนบ้านโคกหวัด ดังนี้

“จัดให้มีการอบรมเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย”

“ส่งเสริมให้ครูผู้ช่วยได้รับการอบรมเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย”

“ให้ครูผู้ช่วยรับการอบรมเทคนิคการสอนจากผู้มีความสามารถ” (อรุณรุ่ง สุขเกลอ, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนจากครูโรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า ดังนี้

“โรงเรียนส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในโรงเรียน และร่วมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับหน่วยงานอื่น”

“ให้มีการจัดค่ายหรือกิจกรรมวิชาการภายในโรงเรียน”

“จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายร่วมกับหน่วยงานภายนอก”

(ณรงค์ศักดิ์ ะโร, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบในการพัฒนาครูผู้ช่วยจัดหาผู้มีความสามารถมาให้แนวทางในการปฏิบัติจาก ครูโรงเรียนสฤทธิดิเดช

“ให้ครูผู้ช่วยได้รับความรู้โดยตรงจากผู้มีประสบการณ์”

“ควรให้ครูผู้ช่วยได้เห็นการสอนหลาย ๆ รูปแบบ” (สุทธาวกุล ช้างใหญ่, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น ผู้บริหารส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายภายในโรงเรียนจากครูโรงเรียนวัดหนองแหวน ดังนี้

“ผู้บริหารต้องสนับสนุนส่งเสริมการสอนที่หลากหลาย”

“ผู้บริหารและบุคลากรภายในโรงเรียนต้องมีการสอนที่หลากหลาย” (พิชามณญ์ ตากมัจฉา, สัมภาษณ์)

ประเด็นปัญหาที่ 3 การประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายมีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) ให้คำแนะนำหรือแนวทางด้านการประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้จากผู้มีความสามารถหรือผู้เชี่ยวชาญ 2) ผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มงานควรติดตามการประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยเพื่อให้เห็นความสำคัญและใส่ใจในการนำไปใช้ 3) ส่งเสริมให้ครูผู้ช่วยได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้จากหลากหลาย เพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสม

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น ให้คำแนะนำหรือแนวทางด้านการประเมินผล
การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายจากผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญจากครู
โรงเรียนบ้านโคกวัด ดังนี้

“ต้องได้เห็นตัวอย่างการประเมินผลที่ใช้จริง”

“ศึกษาจากครูที่มีประสบการณ์การสอนสูง”

“ขอคำปรึกษาจากผู้ร่วมงาน”

“ให้มีการอบรมการประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย”

(อรุณรุ่ง สุขเกลอ, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น ผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มงานควรติดตามการประเมินผล
การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายของครูผู้ช่วยเพื่อให้เห็นความสำคัญและใส่ใจในการนำไปใช้
จากครูโรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า ดังนี้

“ครูพี่เลี้ยงหรือผู้บริหารต้องช่วยดูการทำงาน”

“มีการเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการประเมินผลการใช้แผน”

“มีการนำแผนที่ประเมินไปปรับปรุงและพัฒนา” (ณรงค์ศักดิ์ วัชร, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น ส่งเสริมให้ครูผู้ช่วยได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล
การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมจากครู
โรงเรียนวัดหนองแหวน ดังนี้

“ต้องลงมือปฏิบัติจริง”

“ให้ครูผู้ช่วยได้เข้าร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย”

“ครูผู้ช่วยต้องได้เรียนรู้วิธีการต่าง ๆ ที่จำเป็นจากการร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน”

(พิชามณญ์ ตากมัจฉา, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น ให้คำแนะนำหรือแนวทางด้านการประเมินผลการใช้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายจากผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญจากครู
โรงเรียนสฤติเดช ดังนี้

“ต้องได้เห็นตัวอย่างการประเมินผลที่ใช้จริง”

“ศึกษาจากครูที่มีประสบการณ์การสอนสูง”

“ขอคำปรึกษาจากผู้ร่วมงาน”

“ให้มีการอบรมการประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย”

(สุทธาวกุล ช่างใหญ่, สัมภาษณ์)

2. ปัญหาด้านการพัฒนาผู้เรียน

ประเด็นปัญหาที่ 1 การจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน มีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) ครูนิเทศช่วยแนะนำครูผู้มีความประสพการณ์และความสามารถในการจัดกิจกรรม 2) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) ครูผู้ช่วยศึกษาและสืบค้นข้อมูลจากคู่มือหรือสื่อต่าง ๆ

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น ครูนิเทศช่วยแนะนำครูผู้มีความประสพการณ์และความสามารถในการจัดกิจกรรมจากครูโรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า ดังนี้

“โรงเรียนควรมีการนิเทศและให้แนวทาง”

“หาครูต้นแบบให้กับครูผู้ช่วยได้ศึกษาและนำไปปรับใช้”

“ให้ครูผู้ช่วยได้เห็นแนวการจัดกิจกรรมจากผู้มีทักษะสูง” (ณรงค์ศักดิ์ วัชร, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น จัดอบรมเชิงปฏิบัติการจากครูโรงเรียนบ้านโคกวัด ดังนี้

“โรงเรียนต้องขอความร่วมมือจากองค์กรที่สามารถให้ความรู้และวิธีการจัดกิจกรรมกับครูผู้ช่วย”

“ส่งครูผู้ช่วยเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ลงมือทำจริง” (อรุณรุ่ง สุขเกลอ, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น ครูผู้ช่วยศึกษาและสืบค้นข้อมูลจากคู่มือหรือสื่อต่าง ๆ จาก ครู โรงเรียนวัดหนองแหวน ดังนี้

“โรงเรียนควรมีคู่มือและเครื่องมือในการจัดกิจกรรม”

“ครูผู้ช่วยต้องรู้จักศึกษาด้วยตัวเอง”

“ครูผู้ช่วยต้องเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์กับการจัดการเรียนรู้”

“ครูผู้ช่วยควรตระเตรียมในการหาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้”

(พิชามณญ์ ตากมัจฉา, สัมภาษณ์)

ประเด็นปัญหาที่ 2 การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง มีแนวทางการแก้ปัญหา คือ 1) โรงเรียนพาผู้เรียนออกศึกษานอกสถานที่ 2) โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นภายในโรงเรียน 3) โรงเรียนจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการทำงาน

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น โรงเรียนพาผู้เรียนออกศึกษานอกสถานที่จากครูโรงเรียนวัดหนองแหวน ดังนี้

“พาผู้เรียนออกไปทัศนศึกษา”

“ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น”

“ขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นด้านอุปกรณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกนำมาใช้”

“โรงเรียนต้องจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกเรียนรู้เอง ทำเอง” (พิชามณญ์ ตากมัจฉา, สัมภาษณ์)

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นภายในโรงเรียนจากครูโรงเรียนสตฤทธิเดช ดังนี้

“ให้จัดแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถไปศึกษาได้เอง”

“มีแหล่งเรียนรู้ที่สร้างทักษะอาชีพ”

“มีห้องสำหรับเรียนภาคปฏิบัติ” (สุทธาวกุล ช่างใหญ่, สัมภาษณ์)

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น โรงเรียนจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการทำงานจากครูโรงเรียนบ้านโคกหวัด ดังนี้

“การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน”

“การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”

“การจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดแก้ปัญหาและลงมือทำด้วยตัวเอง”

“ให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ในการทำงาน หรือสร้างผลงาน” (อรุณรุ่ง สุขเกลอ, สัมภาษณ์)

ประเด็นปัญหาที่ 3 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรัก ความสามัคคี ความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน มีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเป็นประจำ 2) การส่งเสริมการทำกิจกรรมในวันสำคัญของไทย 3) การสอนให้รู้จักตนเอง

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเป็นประจำจากครูโรงเรียนบ้านโคกหวัด ดังนี้

“สร้างจิตสำนึกให้มีคุณธรรมจริยธรรม”

“จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ”

“สอนให้เห็นความสำคัญของการประพฤติดี”

“เสริมสร้างค่านิยมให้คนมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นประจำ” (อรุณรุ่ง สุขเกลอ, สัมภาษณ์)

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น การส่งเสริมการทำกิจกรรมในวันสำคัญของไทยจากครูโรงเรียนวัดหนองแหวน ดังนี้

“ให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญของไทย”

“ให้ผู้เรียนได้ศึกษาที่มาของงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่นที่มาจากภูมิปัญญาของไทย”

“ส่งเสริมวัฒนธรรมของไทย” (พิชามณญ์ ตากมัจฉา, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น การสอนให้รู้จักตนเองจากครู โรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า
ดังนี้ การสอนให้รู้จักตนเอง

“การสอนผ่านกิจวัตรประจำวัน”

“ครูเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน”

“สอนให้เข้าใจตัวเอง และเข้าใจคนอื่น”

“การสอนให้รู้จักสังคัม เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้” (ณรงค์ศักดิ์ ะโร, สัมภาษณ์)

3. ปัญหาด้านการพัฒนาวิชาการ

ประเด็นปัญหาที่ 1 การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
มีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นหลัก 2) การพัฒนานวัตกรรมการ
การสอน 3) การใช้เทคโนโลยีในการสอน 4) การสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนานวัตกรรมการ
การเรียนการสอน

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นหลักจากครู
โรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า ดังนี้

“จัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสนใจ”

“กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง”

“ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนต้องการศึกษา”

“จัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาด้วยตนเองตามแนวทาง
ของตนเอง” (ณรงค์ศักดิ์ ะโร, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น การพัฒนานวัตกรรมการสอนจากครู โรงเรียนสฤทธิดิเดช ดังนี้

“จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่กระตุ้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียน”

“ให้ครูผู้ช่วยได้เห็นนวัตกรรมใหม่จากประสบการณ์ภายในและภายนอกโรงเรียน”

“ส่งเสริมให้ครูผู้ช่วยศึกษานวัตกรรมการสอนที่หลากหลาย”

“นิเทศติดตามผลการพัฒนานวัตกรรมการสอน”

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น การใช้เทคโนโลยีในการสอนจากครู โรงเรียนบ้านโคกวัด ดังนี้

“ครูผู้ช่วยต้องใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์อย่างหลากหลาย”

“ครูต้องนำสื่อจากหน่วยงานทางการศึกษาและสื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน
มาปรับใช้”

“การสอนปัจจุบันต้องกระตุ้นผู้เรียนด้วยเทคโนโลยี”

“เทคโนโลยีช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนโดยไม่ใช้เทคโนโลยี”

(อรุณรุ่ง สุขเกลอ, สัมภาษณ์)

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น การสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน จากครูโรงเรียนวัดหนองแหวน ดังนี้

“ขอการสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม”

“เข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานที่หลากหลาย”

“การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวัตกรรมการเรียนการสอน” (พิชามณญ์ ตากมัจฉา, สัมภาษณ์)

ประเด็นที่ 2 การเผยแพร่สื่อการเรียนที่ผลิต ตลอดจนเทคนิค มีแนวทางแก้ปัญหา คือ

1) สร้างช่องทางการเผยแพร่สื่อและเทคนิค 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่น 3) ติดตามผลการใช้สื่อและเทคนิค

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น สร้างช่องทางการเผยแพร่สื่อและเทคนิคจากครูโรงเรียนวัดหนองแหวน ดังนี้

“โรงเรียนต้องสร้างช่องทางการเผยแพร่ที่หลากหลาย”

“สมาชิกในโรงเรียนต้องร่วมสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่น”

“ส่งเสริมการใช้สื่อและเทคนิควิธีต่างกับสมาชิกภายในและภายนอกองค์กร”

(พิชามณญ์ ตากมัจฉา, สัมภาษณ์)

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่นจากครูโรงเรียนบ้านโคกวัด ดังนี้

“ต้องแลกเปลี่ยนสื่อและเทคนิคต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่น”

“จัดโครงการศึกษาดูงานจากโรงเรียนต้นแบบ” (อรุณรุ่ง สุขเกลอ, สัมภาษณ์)

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น ติดตามผลการใช้สื่อและเทคนิคจากครูโรงเรียน

อนุบาลบ้านหนองคล้า ดังนี้

“นำผลการใช้หรือเผยแพร่มาวิเคราะห์ และประเมิน”

“ดูผลการการเผยแพร่ข้อมูล และนำมาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนา”

“ตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการเผยแพร่” (ณรงค์ศักดิ์ ะโร, สัมภาษณ์)

ประเด็นที่ 3 การพัฒนาสื่อการเรียน โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรและข้อมูล

การศึกษาของโรงเรียน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ 1) อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวิเคราะห์หลักสูตร 2) จัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียน 3) นิเทศติดตามผลการดำเนินงาน

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวิเคราะห์หลักสูตรจากครูโรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า ดังนี้

“โรงเรียนต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร”

“จัดโครงการแนวทางการพัฒนาสื่อการเรียน โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตร และข้อมูลการศึกษา”

“เข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานที่ใช้กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรและข้อมูลการศึกษา ของโรงเรียน” (ณรงค์ศักดิ์ วัชร, สัมภาษณ์)

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น จัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนจากครูโรงเรียนบ้านโคกหวัด ดังนี้

“การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อพัฒนาผ่านงานวิจัย”

“การศึกษาและหาแนวทางพัฒนาสื่อการเรียนด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์”

“การทำวิจัยการพัฒนาสื่อการเรียน” (อรุณรุ่ง สุขเกลอ, สัมภาษณ์)

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น นิเทศติดตามผลการดำเนินงานจากครูโรงเรียนสฤทธิเดช ดังนี้

“การกระตุ้นองค์กรให้พัฒนาศักยภาพ”

“การติดตามและให้คำแนะนำแนวทางปฏิบัติ”

“การประเมินผลการทำงาน เพื่อนำไปพัฒนา”

4. ปัญหาด้านการพัฒนาโรงเรียน

ประเด็นปัญหาที่ 1 การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ของการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น มีแนวทางแก้ไขปัญหา คือ 1) วางแผนการวิเคราะห์ร่วมกัน อย่างเป็นระบบ 2) อบรมการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ของการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุง พัฒนา 3) ครูผู้ช่วยต้องศึกษาด้วยตนเอง

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น วางแผนการวิเคราะห์ร่วมกันอย่างเป็นระบบจากครู โรงเรียนบ้านโคกหวัด ดังนี้

“ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีการวางแผนร่วมกัน”

“ทุกคนต้องร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา”

“ผู้บริหารต้องมีการดำเนินอย่างเป็นระบบชัดเจน” (อรุณรุ่ง สุขเกลอ, สัมภาษณ์)

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น อบรมการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ของการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงพัฒนาจากครู โรงเรียนวัดหนองแหวน ดังนี้

“อบรมเชิงปฏิบัติด้านการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไข”

“เรียนรู้จากผู้มีความเชี่ยวชาญ”

“ส่งเสริมให้ทุกคนได้ศึกษาวิธีการผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติ”

(พิชามณญ์ ตากมัจฉา, สัมภาษณ์)

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น ครูผู้ช่วยต้องศึกษาด้วยตนเองจากครูโรงเรียนสตยดิเคช ดังนี้

“ครูต้องศึกษาข้อมูลเบื้องต้นด้วยตนเอง”

“ครูต้องศึกษาการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย เพื่อปรับปรุงพัฒนาด้วยตัวเอง”

“ครูสามารถค้นข้อมูลได้จากสื่อและคู่มือ” (สุทธาวกุล ช่างใหญ่, สัมภาษณ์)

ประเด็นปัญหาที่ 2 การร่วมรับผิดชอบผลที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของโรงเรียน มีแนวทางแก้ไขปัญหา คือ 1) การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ 2) การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงาน

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบจาก นายณรงค์ศักดิ์ วัชร

ครูโรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า ดังนี้

“การทำงานต้องเป็นไปอย่างเป็นระบบ”

“การทำงานต้องชัดเจน พิสูจน์ได้”

“การปฏิบัติหน้าที่ตามขั้นตอนที่ถูกต้อง”

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานจากครูโรงเรียนบ้านโคกวัด

ดังนี้

“ครูผู้ช่วยต้องรู้แนวทางการปฏิบัติงานราชการ”

“โรงเรียนจัดหาคู่มือเพื่อให้บุคลากรได้ศึกษาการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเอง”

“การรู้ระเบียบวิธีการทำงานจะทำให้ทำงานได้อย่างราบรื่น”

ประเด็นปัญหาที่ 3 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน มีแนวทางแก้ไขปัญหา คือ 1) ครูผู้ช่วยต้องศึกษาการปฏิบัติงานตามโครงสร้างการทำงานของโรงเรียน 2) โรงเรียนต้องส่งเสริมบุคลากรในการร่วมพัฒนาโรงเรียน

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น ครูผู้ช่วยต้องศึกษาการปฏิบัติงานตามโครงสร้างการทำงานของโรงเรียนจากครูโรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า ดังนี้

“การทำงานแต่ละฝ่ายต้องรู้ขั้นตอนการทำ”

“การเรียนรู้งานที่โรงเรียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ในด้านนั้น ๆ”

“ครูทุกคนต้องศึกษาการทำงานในโรงเรียน”

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น โรงเรียนต้องส่งเสริมบุคลากรในการร่วมพัฒนาโรงเรียนจากครูโรงเรียนวัดหนองแหวน ดังนี้

“การพัฒนาโรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคน”

“การร่วมกันดูแลและพัฒนาโรงเรียนจะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล”

“การปิดกั้นทางความคิดอาจทำให้เสียโอกาสในการสร้างสิ่งใหม่ ๆ ที่ดีกว่า”

“บุคลากรในโรงเรียนควรได้รับสิทธิในการเสนอความคิดเห็น”

(พิชามณญ์ ตากมัจฉา, สัมภาษณ์)

5. ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ประเด็นปัญหาที่ 1 การร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ มีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนในทุกด้าน 2) ครูผู้ช่วยต้องเปิดใจ ให้ความร่วมมือกับชุมชน 3) โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนในทุกด้านจากครู โรงเรียนบ้าน โศกวัต ดังนี้

“ให้บริการชุมชนเท่าที่มีกำลัง”

“ต้องเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน”

“ต้องประสานการทำงานร่วมกับชุมชน”

“ให้ส่งเสริมตามความต้องการของชุมชนอย่างเหมาะสม” (อรุณรุ่ง สุขเกลอ, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น ครูผู้ช่วยต้องเปิดใจให้ความร่วมมือกับชุมชนจากครู โรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า ดังนี้

“ครูที่เข้ามาใหม่ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคม”

“ทุกคนต้องยอมรับและปรับตัวให้สอดคล้องกับชุมชน”

“การทำงานกับบุคคลทั้งภายในและภายนอกเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนต้องปฏิบัติด้วยความเต็มใจ” (ณรงค์ศักดิ์ ะโร, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนจากครู โรงเรียนสฤยดิเดช ดังนี้

“ร่วมกันจัดแหล่งเรียนรู้กับชุมชน”

“ให้การช่วยเหลือ สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน”

“จัดเทศกาลสำคัญที่ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม” (สุทธาวกุล ช่างใหญ่, สัมภาษณ์)

ประเด็นปัญหาที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของชุมชน มีแนวทางแก้ไขปัญหา คือ 1) การจัดประชุมการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ 2) การเยี่ยมบ้าน 3) ครูผู้ช่วยต้องสอบถามและประสานงานกับชุมชน 4) มีกรณีศึกษา

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น การจัดประชุมการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา
อย่างสม่ำเสมอจากครู โรงเรียนบ้านโคกวัด ดังนี้

“โรงเรียนและชุมชนต้องมีการประชุมการทำงานร่วมกัน”

“โรงเรียนต้องมีการแจ้งข่าวสารแก่ชุมชนให้ทราบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง”

“โรงเรียนต้องจัดประชุมคณะกรรมการ โรงเรียนในการหาหรือการทำงาน”

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น การเยี่ยมบ้านจากครู โรงเรียนวัดหนองแหวน ดังนี้

“ให้บทบาทในการได้พูดคุยทำความเข้าใจกับชุมชน”

“ให้รู้สภาพความเป็นอยู่ของชุมชน”

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น ครูผู้ช่วยต้องสอบถามและประสานงานกับชุมชนจาก
ครูโรงเรียนสฤติเดช ดังนี้

“มีการติดต่อประสานงานเพื่อให้การช่วยเหลือชุมชน”

“ประสานงานและพูดคุยกับผู้ปกครองหรือชุมชนบ่อย ๆ”

“สอบถามความต้องการของชุมชน”

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น มีการนิเทศจากครู โรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า ดังนี้

“ต้องมีการติดตามและให้คำแนะนำแนวทางการช่วยเหลือชุมชน”

“มีการนิเทศและให้แนวทางในการร่วมกิจกรรมกับชุมชน”

“ให้คำแนะนำ ดูแลช่วยเหลือครูผู้ช่วยในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม”

ประเด็นปัญหาที่ 3 การมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็นในการแก้ปัญหาของชุมชน มีแนวทางการ
การแก้ปัญหา คือ 1) ศึกษาข้อมูลของโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ร่วมกับชุมชน 3) โรงเรียนมีบุคลากรในการให้ครูผู้ช่วยได้มีโอกาสเรียนรู้กับชุมชน

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น ศึกษาข้อมูลของโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียงจาก ครู
โรงเรียนวัดหนองแหวน ดังนี้

“ครูผู้ช่วยควรรู้บริบททั้งภายในและภายนอกโรงเรียน”

“การแก้ปัญหาหรือช่วยเหลือชุมชนควรศึกษาสภาพความต้องการพื้นฐาน”

“การศึกษาข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนจะช่วยให้เข้าใจปัญหาของชุมชน
มากขึ้น” (พิชามณญ์ ตากมัจฉา, สัมภาษณ์)

ดังคำสัมภาษณ์ประเด็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับชุมชนจากครู โรงเรียนบ้านโคกวัด
ดังนี้

“ศึกษาการปฏิบัติงานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้”

“บริหารจัดการวางแผนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์”

“จัดแหล่งเรียนรู้ร่วมกับชุมชน” (อรุณรุ่ง สุขเกลอ, สัมภาษณ์)

ดังกล่าวสัมภาษณ์ประเด็น โรงเรียนมีกลยุทธ์ในการให้ครูผู้ช่วยได้มีโอกาสเรียนรู้กับ
ชุมชนจากครู โรงเรียนสฤทธิเดช ดังนี้

“โรงเรียนมีกลยุทธ์ในการให้ครูผู้ช่วยได้มีโอกาสเรียนรู้กับชุมชน”

“โรงเรียนให้ความสำคัญกับการร่วมมือกับชุมชน”

“โรงเรียนมีการสนับสนุนการทำงานร่วมกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ”

(สุทธาวกุล ช่างใหญ่, สัมภาษณ์)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา และเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ และขนาดโรงเรียน และแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2559 โดยใช้ตารางของ เครจซี และมอร์แกน (1970, หน้า 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 107 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะข้อคำถามแบบตรวจรายการ (Check lists) ที่เกี่ยวกับเพศ และขนาดโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้สร้างครอบคลุม เกณฑ์ประเมินการเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วยในด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน 3) ด้านการพัฒนาทางวิชาการ 4) ด้านการพัฒนาสถานศึกษา และ 5) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน จำนวน 50 ข้อ มีผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .39-77 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .97 และแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสถิติที (t-test) วิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ทำการวิเคราะห์โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (Inductive method) คือพิจารณาความเหมือนกัน ความแตกต่างกัน และความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุป แล้วบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

สรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกเป็นรายด้านและรายชื่อปรากฏผล ดังนี้

1. ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านระดับอยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ และด้านการพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวม ครูผู้ช่วยมีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่ ข้อ การร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของชุมชน และการมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็นในการแก้ปัญหาของชุมชน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด ได้แก่ การมีการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างครูกับผู้ปกครอง

1.2 ด้านการพัฒนาทางวิชาการ โดยภาพรวม ครูผู้ช่วยมีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่ ข้อการพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเผยแพร่สื่อการเรียนที่ผลิต ตลอดจนเทคนิค และการพัฒนาสื่อการเรียนโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตร และข้อมูลการศึกษาของโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด ได้แก่ การมีการร่วมมือกับคณะครูและผู้บริหารในการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ

1.3 ด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวม ครูผู้ช่วยมีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรัก ความสามัคคี ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาทั้งด้านการเรียน และปัญหาส่วนตัว

1.4 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม ครูผู้ช่วยมีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่ การประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย การใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด ได้แก่ การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้

1.5 ด้านการพัฒนาโรงเรียน โดยภาพรวม ครูผู้ช่วยมีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่ ข้อ การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ของการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น การร่วมรับผิดชอบผลที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน

2. การเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ และขนาดโรงเรียน พบว่า

2.1 ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และ โรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

3. แนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จากการสัมภาษณ์สรุปผลจำแนกตามปัญหา ดังนี้

ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ประเด็นปัญหาที่ 1 การร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ มีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนในทุกด้าน 2) ครูผู้ช่วยต้องเปิดใจ ให้ความร่วมมือกับชุมชน 3) โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน

ประเด็นปัญหาที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของชุมชน มีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) การจัดประชุมการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ 2) การเยี่ยมบ้าน 3) ครูผู้ช่วยต้องสอบถามและประสานงานกับชุมชน 4) มีกรณีศึกษา

ประเด็นปัญหาที่ 3 การมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็นในการแก้ปัญหาของชุมชน มีแนวทาง การแก้ปัญหา คือ 1) ศึกษาข้อมูลของโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับชุมชน 3) โรงเรียนมีบุคลากรในการให้ครูผู้ช่วยได้มีโอกาสเรียนรู้กับชุมชน

ด้านการพัฒนาวิชาการ

ประเด็นปัญหาที่ 1 การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) จัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นหลัก 2) การพัฒนานวัตกรรมการสอน 3) การใช้เทคโนโลยีในการสอน 4) การสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน

ประเด็นที่ 2 การเผยแพร่สื่อการเรียนที่ผลิต ตลอดจนเทคนิค มีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) สร้างช่องทางการเผยแพร่สื่อและเทคนิค 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่น 3) ติดตามผล การใช้สื่อและเทคนิค

ประเด็นที่ 3 การพัฒนาสื่อการเรียน โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรและข้อมูล การศึกษาของโรงเรียน มีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวิเคราะห์ หลักสูตร 2) จัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียน 3) นิเทศติดตามผลการดำเนินงาน

ด้านการพัฒนาผู้เรียน

ประเด็นปัญหาที่ 1 การจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ของผู้เรียน มีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) ครูนิเทศช่วยแนะนำครูผู้ที่มีประสบการณ์และความสามารถในการจัดกิจกรรม 2) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) ครูผู้ช่วยศึกษาและสืบค้นข้อมูลจากคู่มือ หรือสื่อต่าง ๆ

ประเด็นปัญหาที่ 2 การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง มีแนวทาง การแก้ปัญหาคือ 1) โรงเรียนพาผู้เรียนออกศึกษานอกสถานที่ 2) โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ภายในโรงเรียน 3) โรงเรียนจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการทำงาน

ประเด็นปัญหาที่ 3 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรัก ความสามัคคี ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน มีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเป็นประจำ 2) การส่งเสริมการทำกิจกรรมในวันสำคัญของไทย 3) การสอนให้รู้จักตนเอง

ด้านการจัดการเรียนรู้

ประเด็นปัญหาที่ 1 การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบแล้วนำผลการวิจัยมาพัฒนาแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียน 1) โรงเรียนจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาปรับใช้ 2) จัดหาคู่มือหรือแม่แบบในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครูผู้ช่วย 3) ผู้ดูแลหรือครูผู้รับผิดชอบต้องกระตุ้นให้ครูผู้ช่วยศึกษาเรียนรู้การทำวิจัยอย่างสม่ำเสมอ

ประเด็นปัญหาที่ 2 การใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีแนวทางการแก้ปัญหา คือ 1) จัดอบรมเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน 3) ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบในการพัฒนาครูผู้ช่วยจัดหาผู้มีความสามารถมาให้แนวทางในการปฏิบัติ 4) ผู้บริหารส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายภายในโรงเรียน

ประเด็นปัญหาที่ 3 การประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีแนวทางแก้ปัญหา คือ 1) ให้คำแนะนำหรือแนวทางด้านการประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้จากผู้ที่มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญ 2) ผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มงานควรติดตามการประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยเพื่อให้เห็นความสำคัญและใส่ใจในการนำไปใช้ 3) ส่งเสริมให้ครูผู้ช่วยได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสม

ด้านการพัฒนาโรงเรียน

ประเด็นปัญหาที่ 1 การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ของการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น มีแนวทางแก้ไขปัญหา คือ 1) วางแผนการวิเคราะห์ร่วมกันอย่างเป็นระบบ 2) อบรมการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ของการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงพัฒนา 3) ครูผู้ช่วยต้องศึกษาด้วยตนเอง

ประเด็นปัญหาที่ 2 การร่วมรับผิดชอบผลที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของโรงเรียน มีแนวทางแก้ไขปัญหา คือ 1) การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ 2) การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงาน

ประเด็นปัญหาที่ 3 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน มีแนวทางแก้ไขปัญหา คือ 1) ครูผู้ช่วยต้องศึกษาการปฏิบัติงานตามโครงสร้างการทำงานของโรงเรียน 2) โรงเรียนต้องส่งเสริมบุคลากรในการร่วมพัฒนาโรงเรียน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีประเด็นที่ค้นพบและสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมมีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ และด้านการพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ ทั้งนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ครูผู้ช่วยต้องจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ มีการใช้เทคนิควิธีการที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิต ภัทรวิโรจน์ (2553 หน้า 86) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครู พบว่า สมรรถนะด้านการเตรียมการสอนและการวางแผนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวม มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรัก ความสามัคคี ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี พรธราพงศ์ และคณะ (2553 หน้า 78) ได้ศึกษางานศึกษาเรื่อง การออกแบบสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์สำหรับเด็กพิการทางสมอง พบว่า แบบสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะ โดยการใช้รูปแบบหลักทัศนศิลป์มาสร้างแนวคิดในการออกแบบผลงานออกมาในรูปแบบงานปั้นที่สามารถจับต้องได้และเป็นภาพวาดที่ดูง่าย สร้างการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ สามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ทางอารมณ์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการพัฒนาทางวิชาการ โดยรวมและรายข้อ มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ การเผยแพร่สื่อการเรียนที่ผลิต ตลอดจนเทคนิคและวิธีการใช้ให้แก่ครูหรือบุคลากรอื่นในโรงเรียน และการพัฒนาสื่อการเรียนโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรและข้อมูลการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเดช บัวหลวง (2542 หน้า 90) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า ครูอาจารย์ โดยรวมมีความเห็นว่า ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการพัฒนาโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ของการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น การร่วมรับผิดชอบผลที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร ดันเงิน (2544 หน้า 108) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมและรายข้อ มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีการร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของชุมชน และการมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็นในการแก้ปัญหาของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยพันธ์ พูลสวัสดิ์ ได้วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานครู โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการปฏิบัติงานในสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้ช่วยเป็นบุคลากรใหม่ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเข้าทำงานในโรงเรียน เมื่อต้องเข้าสู่การประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มในตำแหน่งครูผู้ช่วย ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินทั้งด้านการปฏิบัติงานและด้านการปฏิบัติตนรวมหลายประเด็น รวมทั้งครูผู้ช่วยได้รับความคาดหวังจากสถานศึกษาในการเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร จึงมอบหมายให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ประจำและงานในหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ทำให้ครูผู้ช่วยต้องรับผิดชอบภาระหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญา บัวบุญ (2544)

ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานของครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่า ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีนโยบายด้านการปฏิบัติงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมีทิศทางเดียวกัน ดังนั้นขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันจึงส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ทำให้มีปัญหาการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของครูผู้ช่วยในภาพรวมแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพร ต้นเงิน (2544, หน้า 108) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรเดช บัวหลวง (2542, หน้า 90) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ครูผู้ช่วยควรมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน หรือสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนมีความหลากหลาย และช่วยให้ประสิทธิภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้น
2. ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ครูผู้ช่วยควรมีการพัฒนาตนเองและศึกษางานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ เพราะทางวิชาการมีความครอบคลุมทั้งด้านหลักสูตรและการสอนซึ่งมีผลต่อผู้เรียนโดยตรง ทั้งนี้ควรมุ่งเน้นในเรื่องของการพัฒนานวัตกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูผู้ช่วยควรมีการทบทวนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาผู้เรียน และหาเทคนิควิธีการสอนจากผู้มีความสามารถและมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้จะส่งผลให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

4. ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยที่มีขนาดต่างกันจะพบปัญหาแตกต่างกัน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ที่พบปัญหามากที่สุดทุกด้าน ดังนั้น ครูผู้ช่วยที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็กต่อศึกษาและพัฒนาตนเองให้รอบด้านอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อช่วยลดปัญหาการปฏิบัติงานให้น้อยลง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมุ่งเน้นในเรื่องของความต้องการของชุมชน เพื่อนำไปใช้ในการสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมระหว่าง โรงเรียนและชุมชนต่อไป
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานระหว่างครูผู้ช่วยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยต่อไป

บรรณานุกรม

- กมลพร บัณฑิตยานนท์. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สู่บทบาทของครูในมิติใหม่ แนวคิดและแนวปฏิบัติสำหรับครูเพื่อรองรับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ. (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). หลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จันทพร ดายังหยุด. (2556). สภาพและปัญหาในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชัยวัฒน์ บุญทริก. (2545). เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นพรัตน์ ทองแสง. (2547). การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- บดินทร์ วิจารณ์. (2547). การจัดการความรู้ สู่ปัญญาปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

- บัณฑิต จัตวีโรจน์. (2553). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนของนักศึกษาคครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุทธชัย เสริมพงษ์. (2554). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์บัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ยุวดี พรธารางค์ และคณะ. (2553). การออกแบบสื่อการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทางอารมณ์สำหรับเด็กพิการทางสมอง. กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. โรงพิมพ์ บริษัท ตาตา พับลิเคชั่น จำกัด.
- วิภาดา สายประเสริฐ. (2552). สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์บัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมพร ต้นเงิน. (2544). ปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมาน อัสวภูมิ. (2549). การบริหารการศึกษสมัยใหม่ แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สมุทร ชำนาญ. (2557). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1). ชลบุรี: ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สรรพพร แดงสกุล. (2545). “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับครู.” ประชาศึกษา.

- สะอาด จุลทัศน์. (2550). *การศึกษาความต้องการและแนวทางการพัฒนาคนตามเกณฑ์
ประเมินการเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วยของครูผู้ช่วย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *กระป๋องคุณภาพการศึกษา*.
กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
(2558). *แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะ
ทางสาขาวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานพัฒนาระบบบริหาร. (2545). *เอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์
และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานบริหารในสถานศึกษา*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาระบบบริหาร.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2544). *เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2558). *แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ. (2552). *คู่มือปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคล
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน.
- สุรเดช บัวหลวง. (2542). *ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย*.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- หทัยพันธุ์ พูลสวัสดิ์. (2555). *คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานครูโรงเรียน
เทศบาลแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อนงค์นุช คุณวงษา. (2551). การศึกษาเปรียบเทียบระดับการจัดการความรู้ด้านการแลกเปลี่ยน
 ความรู้ของ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 และสังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตามการรับรู้ของครู
 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรทัย เพชรสันทัต. (2545). การปลูกฝังคุณธรรม. *ข้าราชการครู*, 23.
- อัญชุลี อุดรกิจ. (2557). สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์บัณฑิต,
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- Brittingham, B. M. Community attitudes toward education and levels of participation in
 school affairs. *Dissertation Abstracts International*, 49, 1406.
- Calderon, L. A. (1229). Characteristics of the excellent teacher as perceived by student.
Dissertation Abstracts International, 49, 2512-A.
- Harris, E. M. (1998). Teacher perception of community education program impact on school
 community relations in rural districts. *Dissertation Abstracts International*, 38
 1437-A.
- Keyes, D. C. (1970). Appropriate research direction in curriculum and instruction.
Curriculum Theory Network, 6, 1-2.
- Likert, Rensis. (1967). *The method of constructing and attitude scale reading in attitude
 theory and measurement*. New York: Wiley & Son.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว. 5175

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
จ.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

15 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1.เค้าโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตรระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย
ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวตรีชนนันท์ วงษ์สกุลไชยะ รหัส 58950121

งานนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของครูอัตราจ้างในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

โดยมี ดร.ชัยพจน์ รังงาม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดียิ่งจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต
ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว. 5176

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
จ.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

18 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้
นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวตรีชนนัท วงษ์สกุลไชยะ รหัส 58950121

งานนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของครูอัตราจ้าง ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

โดยมี ดร.ชัยพจน์ รังงาม เป็นประธานกรรมการการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก
ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว. 5177

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
จ.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

20 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวตรีชนนันทน์ วงษ์สกุลไชยะ รหัส 58950121

งานนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของครูอัตราจ้างในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

โดยมี ดร.ชัยพจน์ รั้งงาม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

ภาคผนวก ข

- แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยแบ่งลักษณะของแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยสอบถามครูผู้ช่วยในแต่ละโรงเรียน การตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะได้อธิบายความจริงในเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงและถือว่าข้อมูลที่ท่านตอบมาเป็นความลับ และไม่กระทบใดๆต่อผู้ที่ให้ข้อมูล ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวตรีชนนันท์ วงษ์สกุลไชยะ
 นิติระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง
เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ขนาดโรงเรียน

ขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน)

ขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน)

ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

คำชี้แจง โปรดอ่านแบบสอบถามทุกข้อต่อไปนี้อย่างละเอียดแล้วพิจารณาเลือกทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยตามหลักสูตรการเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้มสำหรับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน โดยประเมินจากระดับคะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง มีระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีระดับน้อย
- 3 หมายถึง มีระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง มีระดับมาก
- 5 หมายถึง มีระดับมากที่สุด

ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย		ระดับของปัญหา				
		1	2	3	4	5
1. ด้านการจัดการเรียนรู้						
1	การใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
2	การวางแผนร่วมกับเพื่อนครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้					
3	การออกแบบการเรียนรู้และนำผลการออกแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้					
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
5	การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ					
6	การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้					
7	การนำผลการวิจัยมาพัฒนาแก้ไข้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน					
8	การประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
9	การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ					
10	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					

ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย		ระดับของปัญหา				
		1	2	3	4	5
2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน						
11	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม					
12	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม					
13	การจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม ในกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม					
14	การจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน					
15	การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง					
16	การจัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย					
17	การให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาทั้งด้านการเรียนและปัญหาส่วนตัว					
18	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรัก ความสามัคคี ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน					
19	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน					
20	การดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างสม่ำเสมอ					
3. ด้านการพัฒนาวิชาการ						
21	การพัฒนาสื่อการเรียนโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรและข้อมูลการศึกษาของโรงเรียน					
22	การมีส่วนร่วมมือกับคณะครูและผู้บริหารในการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ					
23	การส่งเสริมและการจัดบริการแนะแนวทางการศึกษาด้านอาชีพผู้เรียน					

ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย		ระดับของปัญหา				
		1	2	3	4	5
24	การเผยแพร่สื่อการเรียนรู้ที่ผลิต ตลอดจนเทคนิคและวิธีการใช้ให้แก่ครูหรือบุคลากรอื่นในโรงเรียน					
25	การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานทางวิชาการทั้งในและนอกสถานศึกษา					
26	การนำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาเป็นสื่อในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม					
27	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
28	การใช้นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีมาเป็นสื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม					
29	การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้					
30	การพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4. ด้านการพัฒนาโรงเรียน						
31	การมีส่วนร่วมวางแผนและดำเนินงานโครงการในการพัฒนาโรงเรียนอย่างมีระบบ					
32	การมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนางานในโรงเรียน					
33	การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ของการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น					
34	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานสนับสนุนวิชาการ					
35	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน					
36	การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษา					
37	การร่วมรับผิดชอบผลที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของโรงเรียน					
38	การจัดทำรายงานและสรุปผลการดำเนินโครงการประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน					
39	การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน					
40	การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน					

ปัญหาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย		ระดับของปัญหา				
		1	2	3	4	5
5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน						
41	การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของชุมชน					
42	การให้บริการข่าวสารที่เป็นองค์ความรู้แก่ชุมชน					
43	การมีการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างครูกับผู้ปกครอง					
44	การมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็นในการแก้ปัญหาของชุมชน					
45	การจัดกิจกรรมเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม					
46	การขอความร่วมมือในการสอดส่องดูแลความประพฤติของผู้เรียนจากผู้ปกครองและชุมชน					
47	การร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ					
48	การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชน					
49	การพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
50	การจัดบริการการศึกษาและแนะแนวให้ความรู้แก่ชุมชนด้านอาชีพ					

ภาคผนวก ค

ตารางค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 19 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร
ของครูอัตราจ้างในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
เขต 1

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	.51	18	.59	35	.59
2	.49	19	.66	36	.46
3	.43	20	.67	37	.58
4	.56	21	.70	38	.49
5	.44	22	.70	39	.53
6	.63	23	.77	40	.55
7	.53	24	.69	41	.72
8	.52	25	.72	42	.68
9	.39	26	.67	43	.75
10	.41	27	.74	44	.75
11	.72	28	.70	45	.70
12	.59	29	.68	46	.72
13	.65	30	.73	47	.72
14	.64	31	.52	48	.69
15	.63	32	.44	49	.72
16	.68	33	.50	50	.73
17	.72	34	.61		

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .97

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวตรีชนนันท์ วงษ์สกุลไชยะ
วัน เดือน ปีเกิด	22 กันยายน พ.ศ. 2535
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	63/33 หมู่ 6 ต.ตะปอน อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านโคกวัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา